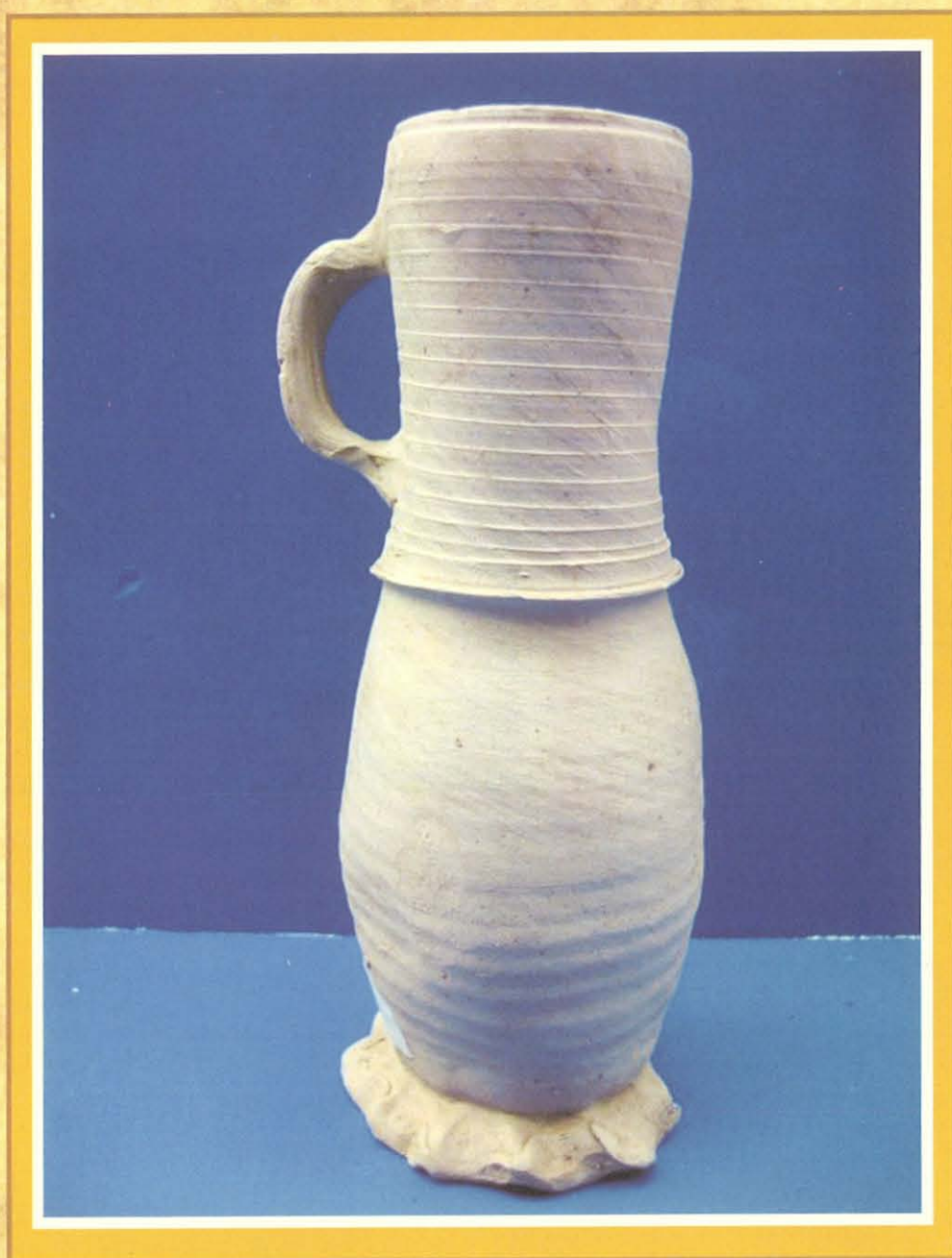

DE PROOSDIJKOERIER

maart 2003, jaargang 19 nummer 1

Jacoba kannetje uit ca. 1400.
Opgegraven te Mijdrecht

Colofon

'De Proosdijkoerier' is een kwartaaluitgave van de Historische Vereniging 'De Proosdijlanden' geregistreerd onder ISSN 1388-7165

Redactie:

Joop Frankenhuizen (eindredacteur)
Ton Hagen
Jan Rouwenhorst
Fred de Wit

Redactieadres:

J.A. Frankenhuizen, Trilgras 16,
3648JD Wilnis
Tel: 0297-282938
e-mail: jfrankenhuizen@hetnet.nl

Bestuur:

P.C. Grundmann, voorzitter en monumentenzorg, Herenweg 38,
3648CJ Wilnis
Tel: 0297-281578

H. Strubbe, secretaris

Kievitslaan 20, 3645KL Vinkeveen
Tel: 0297-262560

M. Th. Pietersen-Mourits, 2^e secretaris

Dr. J. Severijnplantsoen 2
3648VB Wilnis. Tel: 0297-282462

B. van Tol-Burgers, penningmeester

Padmosweg 38, 3648BG Wilnis
Tel: 0297-284213

N. van Beek, ledenadministratie en

2^e penningmeester, Irenestraat 14
3648BB Wilnis Tel: 0297-284234

A. Hagen, bibliotheek, documentatie en

internet, Toermalijn 1, 3643AA Mijdrecht. Tel: 0297-287550

G. Meulstee vice voorzitter, heemkunde

Bijleveld 71 3645XT Vinkeveen. Tel.
0297-263582

A. G. van Solinge archeologie

Zorggras 15, 3848 HT Wilnis

Public Relations:

E. Swaab, Dorpsstraat 6
3641EC Mijdrecht Tel: 0297-287469

Postadres vereniging:

Postbus 65, 3648ZH Wilnis
Bankrekening nummer 3696 18505

Website: www.histver-pl.nl

E-mailadres: info@histver-pl.nl

Lidmaatschap:

Lid worden kan door aanmelding bij de ledenadministratie op bovenstaand adres.

Contributie € 15,00 per jaar

Losse nummers € 4,50

Oplage: ca.900

Opmaak verzorgd door de eindredacteur.

Drukwerk: Drukkerij Avanti Wilnis

De uiterste inleverdatum van kopij voor het juninummer is dinsdag 6 mei 2003.

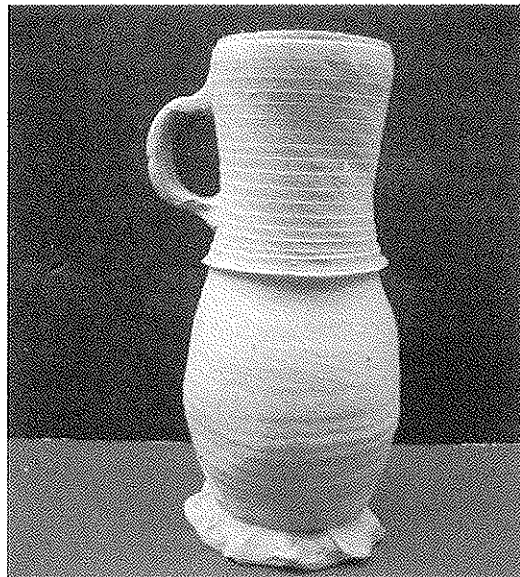
Bij de voorplaat

(Over een Jacoba-kannetje)

Een opgraving is altijd weer een spannend en spectaculair gebeuren en zeker als het langs de openbare weg plaats vindt. Zo ook in januari j.l. in Mijdrecht. Bij die opgraving aan de Dorpsstraat is op een diepte van ongeveer 3 meter een compleet 'Jacoba kannetje' gevonden, gemaakt rond 1400. Dit voorwerp van wit steengoed (Siegburg) dankt zijn bijnaam aan het feit, dat in de gracht rond het kasteel van Jacoba van Beieren zeer veel van deze kannetjes gevonden zijn.

Het Siegburg steengoed is gemaakt van wit-bakkende klei, die gevonden wordt in de omgeving van Siegburg, nabij Keulen. Deze klei kan zo heet worden gebakken, dat het gemaakte voorwerp waterdicht wordt, zonder in elkaar te zakken. De nederlandse klei verliest zijn stevigheid bij deze temperatuur. Het kannetje is gemaakt op een draaischijf. Het oor is er later aangezet, en de voet is gevormd door de onderrand met de vingers uit te knijpen.

Het zal gebruikt zijn als drinkkan of schenkan.

De datering van het kannetje berust op vergelijking met veel andere Siegburg kannen, waarvan de leeftijd bekend is door de vindplaats, of door bij voorbeeld een afbeelding op een schilderij.

Dat het kannetje in één stuk is gevonden, is een grote zeldzaamheid. Meestal is aardewerk en steengoed pas weggegooid, nadat het is gebroken.

Herman Lefers

Doelstelling van de vereniging:

De vereniging stelt zich tot doel belangstelling te wekken voor de geschiedenis van de Ronde Venen en een stimulerend aandeel te leveren in de ontwikkeling van de regionale en plaatselijke geschiedenis in de ruimste zin

Van de voorzitter

Wijzigingen in het bestuur

Zoals in de vorige editie van dit blad is vermeld treden in het voorjaar van 2003 drie bestuursleden af. Het bestuur benadert momenteel een aantal personen om de openvallende plaatsen in te vullen. Namen kunnen op het moment dat dit wordt geschreven nog niet worden gegeven. Het is namelijk niet eenvoudig om mensen bereid te vinden bepaalde vrijwilligerstaken op zich te nemen. Het zijn evenwel geen moeilijke taken die veel tijd in beslag nemen. Het bestuur stelt het ten eerste op prijs als door de leden kandidaten naar voren worden geschoven. De secretaris houdt zich aanbevolen.

De ledenadministratie wordt momenteel verzorgd door de heer N. van Beek. Ook voor deze functie moet opvolging worden gezocht. Het is niet noodzakelijk dat de ledenadministrateur zitting neemt in het bestuur. Iemand met een computer kan dit, in samenwerking met de penningmeester, buiten een bestuurlijke functie verrichten.

Daarnaast zoeken wij nog iemand, die wekelijks uit de plaatselijke bladen de sportverslagen uitknijpt en oplakt. Dit kan geheel thuis gebeuren. Deze knipsels behoeven slechts aan het einde van het jaar te worden ingeleverd. De heer C. van der Waaij die dit werk voor de vereniging vele jaren heeft verricht is door ziekte helaas niet meer in staat deze werkzaamheden te volbrengen. Voor het vele werk zijn wij hem dank verschuldigd.

Ledental

Op 15 januari 2003 tijdens onze jaarlijkse nieuwjaarsbijeenkomst hebben wij ons 800ste lid in het zonnetje gezet. Het is de heer G.A.M. de Groot uit Vinkeveen-Donkereind. Ter herinnering hebben wij hem een met ons logo gegraveerd cognacglas aangeboden en een aantal boeken. Deze herinnering werd hem namens ons aangeboden door mevrouw Cornelissen en de heer Voorvelt van de Rabobank De Ronde Venen.

Nieuwe leden van onze vereniging worden steeds in ons blad vermeld. U zult onder hen deze keer ook aantreffen mevrouw drs. M. Burgman te Maarsbergen, de nieuwe burgmeester van De Ronde Venen. Wij zijn ten eerste verheugd dat zij geïnteresseerd is in ons werk en heten haar van harte welkom in onze vereniging.

Monumenten

Het gemeentebestuur plaatst voor de vierde keer een aantal monumenten op de gemeentelijke monumentenlijst. Hiermede worden de grootscheepse plaatsingen afgerond. Dit wil niet zeggen dat in de toekomst geen monumenten meer zullen worden aangewezen maar het zal dan gaan om individuele plaatsingen. Bezien zal thans moeten worden of alle monumentale panden wel op de lijst voorkomen. Er worden wel eens monumenten over het hoofd gezien die later blijken grote waarde te hebben. Zo is in de jaren '50 van de vorige eeuw het "Veldhuis" in Wilnis ten onrechte niet op de rijksmonumentenlijst geplaatst, hoewel het de oudste bebouwing in De Ronde Venen betreft.

Inhoudsopgave

Van de voorzitter	3
Zij legden de basis. De familie Verdam deel 2	4
Toen de treinen nog door De Ronde Venen reden	10
Reconstructie van bebouwing en bewoning van Oudhuizen	13
Een rijksweg door De Ronde Venen bleek ongewenst	16
Een overzicht van de opgravingen aan de Dorpsstraat te Mijdrecht	18
Inkwartiering tijdens de Bataafse Republiek	20
De vereniging heeft een nieuwe website	23
Bestuurlijke maatregelen onder Napoleon	26
De 'Mijdrecht' op walvisvaart	28
Grasduinen in een goudmijn	29
Rectificatie foto in decembernummer 2002	30
Mededelingen en opgave nieuwe leden	31

Zij legden de basis

door Joop Frankenhuizen

De familie Verdam deel 2

In het decembernummer 2002 besteedden we aandacht aan Jacob Verdam. (1774-1856) Achtenvijftig jaar lang diende deze overheidsdienaar in verschillende functies de Rondeveeense gemeenschap en was hij medegrondlegger van wat De Ronde Venen nu geworden zijn. Dit keer aandacht voor zijn broer Adrianus en voor zijn zonen Klaas en Hendrik. Tenslotte besteden wij aandacht aan de zonen van Adrianus te weten Anthony en Gideon Jan. Voor alle duidelijkheid plaatsen wij op pagina 6 nogmaals de tekening met de stamboom van de Mijdrechtse tak van de families Verdam, zodat de onderlinge relaties in beeld blijven..

Het leven in de republiek

Adrianus Verdam is de zeven jaar oudere broer van Jacob Verdam. Hij wordt geboren in een tijd dat ons land nog verdeeld is in zeven provincies. Die provincies staan onder het gezag van de Staten Generaal met aan het hoofd een stadhouder. In 1766 treedt de Prins van Oranje, Willem V, aan om deze erfpost te bekleden. Er heerst veepest en al jarenlang is het onrustig in de 2,1 miljoen inwoners tellende republiek. Het zijn de naweeën van de Zevenjarig oorlog tussen Engeland en Frankrijk, waardoor het land verdeeld geraakt is in twee stromingen. De ene, vertegenwoordigd door de patriotten, is vóór Frankrijk vanwege de handelsbetrekkingen (doorvoer graan o.a.), de andere stroming, de Oranjeklanten, is vóór Engeland vanwege de goede betrekkingen tussen het Oranjehuis en het Engelse koningshuis. Deze situatie zal na de 4^e Engelse zeeoorlog (1780-1784) versterkt te voorschijn komen en uiteindelijk uitmonden in de Bataafse omwenteling. Het is ook de tijd dat bestuurders hun familieleden en vrienden begunstigen met rijke ambten, om die vervolgens door anderen tegen een lage beloning te laten uitvoeren.

Anthony Verdam, vader en grootvader

Dichter bij huis, in Mijdrecht, is de vervening van de polders Hofland en Bosenhoven dan in volle gang. De provincie vaardigt de ene verordening na de andere uit om te voorkomen dat al dat vervenen uitmondt in een nog grotere watermassa. Adrianus' vader Anthony Verdam, die in beide polders grote percelen land bezit, moet voldoen aan een van die verordeningen n.l. het melden van plannen om tot vervening van grond over te gaan. Ieder jaar moeten landeigenaren en verveenders, op de zo geheten aantekendagen, die meestal in augustus worden gehouden, opgeven welke percelen grond zij willen uitgraven. In augustus van het jaar daarop wordt dan het verveende oppervlak definitief vastgesteld. De registers van de Mijdrechtse veenderij laten zien dat Anthony Verdam, samen met de vader van zijn vrouw, Cornelis Berkel, in 1766 in de polder Hofland 38 roeden grond (1R = 14,193 m²) wil vervenen. Het is de eerste keer dat Anthony Verdam plan-

nen bekend maakt om zijn grond af te graven en daarvan turf te maken. Een jaar later wordt dat 300 roeden in Bosenhoven en 1000 roeden in Hofland. Weer een jaar later 900 roeden in Hofland en 800 roeden in Bosenhoven. Op 27 juni 1781 is Anthony Verdam aanwezig op de vergadering van het Mijdrechtse gerechtsbestuur om daar als geërfde en veenman te praten over een plan voor droogmaking van de polders Hofland en Bosenhoven en hoe dat betaald moet worden. Besloten wordt dat het droogmaken voor rekening van de veenlieden moet komen. Tot zijn dood in 1783 maakt Anthony Verdam met enige regelmaat plannen bekend om tot vervening van zijn nog overgebleven grondbezit in beide polders over te gaan. Zelfs na zijn dood volgt in 1785 nog een melding door zijn erven en weduwe. Het gaat dan om 1380 roeden. Duidelijk is dat de bedjes van zijn zonen Adrianus en Jacob langzaam aan gespreid worden.

Adrianus Verdam vervener

Gelet op de aard van het bedrijf van zijn vader is het niet onwaarschijnlijk dat Adrianus Verdam al heel vroeg in aanraking is gekomen met de verveningen en alle daarmee samenhangende zaken. Als hij vijftien jaar oud is overlijdt zijn vader. Adrianus neemt dan een deel van diens taken over. Zijn broer Jacob is daarvoor nog te jong. Die is dan pas negen jaar oud. Zijn vijf jaar oudere broer David zou dit ook gekund hebben, maar David blijkt een controverse figuur. In mei 1786 trouwt hij met Anna de Jong. Vier jaar later, op 23 juli 1790 vraagt hij het gerechtsbestuur om een bewijs van goed gedrag. Daar zal wel een reden voor geweest zijn, maar die is nergens vermeld. In 1792 raakt David betrokken bij een rechtzaak over homoseksuele contacten (Zie 'De zaak van de stomme zonde' Proosdijkoerier april 1999) en laat hij zich scheiden van zijn vrouw. Twee jaar nadien verlaat hij Mijdrecht.

Dat Adrianus nauw betrokken is bij het veenderij-bedrijf blijkt ook uit ondertekeningen die hij na de dood van zijn vader namens zijn moeder als ingeland doet. De veenderij is nog steeds in volle gang en veel land verwisselt van eigenaar. Gaandeweg raakt Adrianus Verdam betrokken bij zaken die daar omheen spelen. Daar komt bij dat de toenmalige notaris Gijsbert van Bork al geruime tijd onder vuur ligt vanwege klachten over zijn persoon. Eerder al, in 1765, wilde de proosdij van St. Jan hem niet langer zien als procureur en werd het gerechtsbestuur verzocht hem te ontzetten uit die functie en dan ook het "bordetje als procureur voor sijne huisinge in te trecken" Maar hoe dan ook, Gijsbert van Bork blijft tot 1792 in Mijdrecht notariële taken uitvoeren

Adrianus Verdam, notaris

Het is dan ook niet verwonderlijk dat op 20 april 1792 de Staten van Utrecht melden van Adrianus Verdam het verzoek te hebben ontvangen om te "worden tot een openbaar notaris die men van ouds noemt 'Tabellio'". Het provinciale hof bevestigt de naarstigheid en de bekwaamheid en verleent hem toestemming het notarisambt en alles wat daar bij hoort uit te oefenen". Een week later legt hij voor het 'collegie van den rade 's Hoofs van Utrecht' de eed af om de dag daarop ootmoedig aan de prins van Nassau Weilberg, die proost en archidiacon der kerke St. Jans en heer van Oudhuijsen is, toestemming te vragen om daar ook het ambt van notaris te mogen uitoefenen. Deze toestemming komt in september 1792. Zijn benoeming als notaris is op perkament geschreven en is voorzien van het rode lakzegel van de Staten. Een van zijn eerste zaken speelt al op 27 april 1792. Klaas en Jan van Wieringen hebben samen met Abram van Veen een veenderij. Klaas is overleden en zijn weduwe wil daarom samen met Van Veen uit de gemeenschap treden. Notaris Adrianus Verdam verzorgt de acte van overdracht. Zijn eerste, vele zullen daarna nog volgen. Tot 1823 zal Adrianus Verdam in Mijdrecht notariële zaken afwikkelen en komt zijn naam voor in de nu openbare registers opgeslagen in het rijksarchief te Utrecht. Eenendertig jaar lang staat zijn naam onder assignaties (schriftelijke betaalopdrachten); accorden (overeenkomsten); approbaties (vergunningen); cessies (afstand doen van rechten); consenten (bewijzen van toestemming); codicillen (bijzondere beschikkingen); insinuaties (gerechtelijke aanzeggingen); repudiaties (opheffen van wettelijke verbintenissen) en andere handelingen waarvoor notariële bemoeienis nodig is. Het genoemde is slechts een greep uit die handelingen. Ze zijn opgeschreven in oudnederlandse bewoordingen en staan vermeld in zijn notariële protocollen.

Adrianus Verdam, landmeter

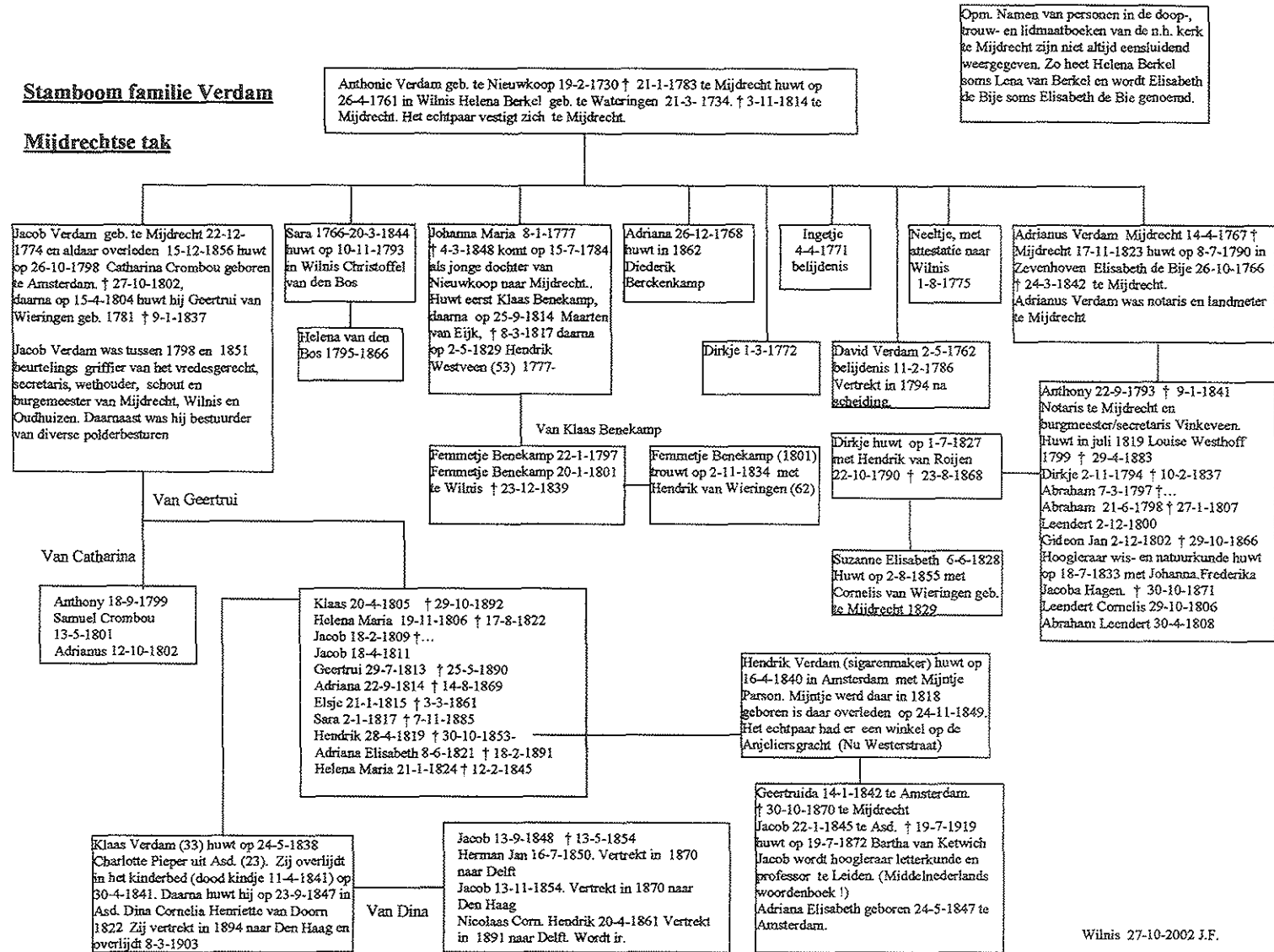
Kennelijk is de veenderij toch zijn grote liefde. In 1793 wordt Adrianus Verdam officieel benoemd tot landmeter en vervaardigt hij de grote kaart 'der Ronde Veenen'. Deze kaart wordt in 1801 door A.C. Kros Simonzoon, opzichter van de Nieuwkoopse droogmakerij, gekopieerd om als basis te dienen voor de kaart van de Mijdrechtse droogmakerij. Op deze kaart staan met nummers aangegeven de plaatsen der 'agtkantige' vijzelmolens, de boezems met de kaden en de plaatsen waar de boringen moeten worden verricht om de diepten van de kleilaag te bepalen. In 1808 maakt de landmeter Adrianus Verdam, in opdracht van Z.M. Koning Lodewijk Napoleon, nog een kaart. Hierin tekent hij figuratief de staat van de veenderijen in Mijdrecht, Wilnis en Oudhuizen. Deze gerechten reageren daarop met een memorie waarin de stand van zaken binnen de veenderijen wordt verwoord en de kaart wordt verduidelijkt. "Al het verveende is op de kaart met Oostindische inkt als schaduw aangegeven". Volgens de memorie zou dat betekenen dat alles wat wit gelaten werd en zonder schaduw is, land, akkers of vaste grond verbeeldt. Zij zijn vol lof over de kaart maar willen tegelijk aan de koning duidelijk maken dat de droogmakerijen niet eerder mogen beginnen dan wanneer alle gronden verveend zijn. Het zou, naast andere genoemde nadelen, de werkgelegenheid van zo'n 1.500 mensen in gevaar brengen. "Deze mensen kunnen niets anders en kunnen zonder veenderij geen stuk brood meer verdienen", stelt de memorie. Zo is het ook gebeurd. De turfwinning is tijdens het droogmaken gewoon doorgegaan.

Adrianus Verdam, bestuurder

In februari 1795 treedt Verdam toe tot het comité revolutionair. Hij krijgt daarin een gezaghebbende stem en maakt zich sterk voor het afschaffen van de eeuwenoude rechten van de proosten. Daaronder vallen het aanstellen van ambtenaren, het heffen van tolrechten, visserijrechten, kortom alle rechten waarvoor de burger in de beurs moet tasten om de proost inkomsten te bezorgen. Dat jaar wordt hij ook tijdelijk secretaris van de gerechten Mijdrecht, Wilnis en Oudhuizen. Midden in die roerige dagen van de Bataafse omwenteling wordt hij tijdelijk aangesteld tot president van het 'comité tot de criminele justitie' e.e.a. volgens een conventie gesloten tussen de gerechten Mijdrecht, Thamen, en Uithoorn op 26 maart 1795. Ieder dorp telt daarin drie afgevaardigden. Dit comité, met de bevoegdheid van een hooggerechtshof, heeft tot 1798 recht gesproken. In dat jaar moet Mijdrecht de hoge rechtspraak afstaan aan het Hof te Utrecht. Bij Koninklijk Besluit van 6 augustus 1817 wordt Adrianus Verdam benoemd tot raadslid van de gemeente Mijdrecht. In 1818 wordt

Stamboom familie Verdam

Mijdrechtse tak

hij betrokken bij het opzetten van een lommerd, die uiteindelijk uitgroeit tot de Mijdrechtse spaarbank. Verdam woont dan ergens op Hofland in huis nummer 106.

Adrianus Verdam diaken

Adrianus Verdam is een godsdienstig mens. Naast zijn werk als landmeter en notaris is hij een trouw lidmaat van de toen nog gereformeerd geheten hervormde kerk. (pas in 1814 zal de naam Gereformeerde Kerk veranderen in Nederlands Hervormde Kerk) Hij bekleedt daarin verschillende functies. In 1796 wordt de bevoorrechte rol van de gereformeerde kerk afgeschaft en worden alle kerkgenootschappen gelijkgesteld. Adrianus Verdam treedt toe tot een comité dat moet regelen hoe de hervormde kerk in het vervolg aan geld moet komen, nu de kerk niet langer uit de gemeentekas mag worden betaald. Dat comité regelt ook de 'teruggave' van het twee eeuwen eerder in bezitgenomen katholieke kerkgebouw. In 1797 wordt hij boekhouder van de diaconie en lid van het kerkbestuur. In 1802 richt hij samen met de katholieke armmeesters het fonds voor de haardas op, waarmee de armenzorg in Mijdrecht een belangrijke financiële ruggensteun krijgt.

Op 17 november 1823 meldt de krant het overlijden van Adrianus Verdam.

“Hedenochtend ten 4 ure ontsliep in den ouderdom van 56 jaren en 7 maanden aan de gevolgen van herhaalde bloedspuwingen mijn teedergeliefde echtgenoot, Adrianus Verdam in leven notaris alhier. Ik verlies met mijne drie kinderen veel, zeer veel; de zekere overtuiging alleen, dat zijne ziel in zaligere gewesten is aangeland en de hoop om hem daar weder te zullen omhelzen, doet ons dit verlies, met onderwerping aan Gods wil, dragen, terwijl wij in den godsdienst van onze dierbaren Verlosser, onze verdere troost helpen te vinden. Mijdrecht den 17^e november 1823 Elisabeth de Bijle.”

Uit deze annonce blijkt dat Adrianus Verdam tijdens zijn leven vijf van zijn acht kinderen naar hun graf heeft moeten brengen. Het zijn de zonen Abraham (1797) Abraham (1798) Leendert (1800) Leendert Cornelis (1806) en Abraham Leendert (1808). In leven gebleven zijn zoon Anthony, dochter Dirkje en zoon Gideon Jan.

Het kadaster uit 1830 meldt dat de weduwe en erven van Adrianus Verdam in het bezit zijn van 144 percelen rietland, veenland, schuren, weiland en water. Totale oppervlakte ongeveer 66 ha. Daarnaast is er sprake van onroerend goed op een perceel grond met tuin, water, bos en veenland ter grootte van 1 ha. De bezittingen zijn niet gekapitaliseerd, zodat de totale waarde er van niet bekend is.

Klaas Verdam, gemeentesecretaris

De in 1805 geboren Klaas Verdam is een van de twee in leven gebleven zonen van burgemeester Jacob Verdam en Geertruida van Wieringen. Van jongs af aan werkt hij op het kantoor van zijn vader en leert er de fijne kneepjes van het vervenersbedrijf. Daarnaast leert hij bestuurder te worden. Van 1836 tot 1884 is hij gemeentesecretaris van Wilnis en van 1842 tot 1851 secretaris van Oudhuizen. In 1875 wordt hij secretaris van het veenderijbestuur Wilnis-Veldzijde. Het is dan ook niet verwonderlijk dat Klaas Verdam in augustus 1839 ook de raadsnotulen van de gemeente Mijdrecht gaat schrijven. Hij doet dat in een fijn kriebelig soms moeilijk leesbaar handschrift. In 1846 opent de Mijdrechtse spaarbank. Klaas wordt een van de commissarissen. Hij blijft dat tot 1884. In 1851 treedt de nieuwe gemeentewet van Thorbecke in werking. Klaas Verdam volgt zijn vader op als gemeentesecretaris van Mijdrecht en zal dit blijven tot 1883. Op 78-jarige leeftijd trekt hij zich terug als gemeentesecretaris. Zijn notulen over de periode 1875-1883 zijn nauwelijks nog leesbaar. Klaas Verdam overlijdt in oktober 1892. Hij is 87 jaar oud geworden. Van zijn overlijden zijn geen advertenties in couranten bekend.

Klaas Verdam laat een vermogen na van ruim 89 duizend gulden. Het is belegd in grond, water, huizen, effecten, en obligaties. Het is een erfenis waarvan de opbouw is begonnen door zijn grootvader. Zijn vader heeft daar het nodige aan toegevoegd. Hij had destijds het nadeel dat hij diens erfenis, voornamelijk bestaande uit grond, moest delen met negen andere familieleden. Klaas Verdam was in gemeenschap van goederen gehuwd met Dina van Doorn. Zij erft de helft van dat vermogen. Zijn vier kinderen moeten de andere helft delen en ontvangen ieder ruim 11 duizend gulden waarover zij 1% successie-recht hebben moeten betalen.

Hendrik Verdam sigarenmaker

Hendrik Verdam is de tweede zoon van burgemeester Jacob Verdam en Geertruida van Wieringen die in leven blijft. Hij wordt geboren in Mijdrecht op 28 april 1819 en leert er het vak van sigarenmaker. Op 16 april 1840, hij is dan 20 jaar oud, trouwt hij in Amsterdam met de in Amsterdam geboren Mijntje Parson. Zij is 21 jaar oud en de dochter van Johannes Parson keurmeester van de turf. Het echtpaar vestigt zich op de Wittenburgergracht in Amsterdam waar zij een winkel in tabaksartikelen openen. Negen maanden later, op 14 januari 1841, wordt hun eerste kind geboren. Zij noemen het Geertruida, naar Hendriks moeder. Vier jaar later, op 22 januari 1845, wordt zoon Jacob geboren. Het echtpaar is dan verhuisd naar de Anjeliërsgracht Kanton A, buurt OO,

nummer 658 (nu Westerstraat). Op 24 mei 1847 wordt hun laatste kind geboren; Adriana Elisabeth genaamd naar een zuster van Hendrik. De gezondheid van beide ouders is zwak en al vroeg moet Hendrik zijn vrouw missen. Op 24 november 1849 overlijdt Mijntje. Zij werd 31 jaar oud. Hendrik wordt 34 jaar oud. Hij overlijdt op 30 oktober 1853. Hun drie jonge kinderen zijn nu wezen geworden. Geertruida is 12 jaar, Jacob 8 jaar en Adriana Elisabeth 6 jaar oud wanneer ze verhuizen naar Mijdrecht om daar verder grootgebracht te worden.

Jacob Verdam, letterkundige

De in 1845 in Amsterdam geboren Jacob Verdam is de enige zoon van Hendrik Verdam. Op 8-jarige leeftijd verhuist hij naar Mijdrecht en trekt in bij zijn grootouders. Zijn eigen ouders zijn overleden en zijn tantes, die nog thuiswonend zijn, nemen de ouderlijke zorg en de opvoeding over. In 1865 vertrekt hij naar Leiden om daar aan de hogeschool letterkunde te studeren. Op 14 mei 1872 promoveert hij tot doctor in de Letteren op een proefschrift getiteld: "Tekstkritiek op middeleeuws schrijven". Op 19 juli 1872 huwt hij Bartha Johanna van Ketwich, het veertiende kind van Hermanus Diderikus van Ketwich. Het echtpaar krijgt zes kinderen, waaronder vijf meisjes. In 1878 wordt hij hoogleraar in de taal en letterkunde Nederlands en Oud-Nederlands. Jacob Verdam is, samen met Eelco Verwijs, co-auteur van het Middelnederlands woordenboek waarvan verschillende drukken zijn verschenen. De eerste druk is van april 1882. Bij Koninklijk Besluit van 16 juli 1891 wordt hij benoemd tot hoogleraar aan de faculteit der Letteren en Wijsbegeerte aan de Rijks Universiteit te Leiden ter vervanging van Dr. Matthijs de Vries. Prof. Jacob Verdam overlijdt op 19 juli 1919. Hij is 74 jaar oud geworden.

Het middelnederlandsch woordenboek

De eerste uitgave van het middelnederlandsch woordenboek is toegewijd aan Verdam's leermeester Matthias de Vries. De Vries heeft volgens Verdam van het middelnederlands een wetenschap gemaakt en "grondgelegd tot de middelnederlandse lexio-graphie". In de inleiding bij de eerste aflevering vertelt Verdam over Eelco Verwijs. Deze heeft de eerste aflevering niet mogen meemaken. Twee jaar voor de verschijning overlijdt Verwijs. Hij is niet verder gekomen dan tot de letters A t/m BA. De Vries heeft jarenlang bouwstoffen verzameld voor een middelnederlands woordenboek. In 1842 zijn daarvan twee afleveringen verschenen. De meeste tijd heeft De Vries echter besteed aan het Nederlands woordenboek. Daaraan gaf hij de voorkeur boven een Middelnederlands woordenboek. Naast zijn lof voor De Vries heeft Verdam kritiek op een

van zijn voorgangers, J.A.C. Oudemans sr. Deze leverde een bijdrage aan een middelnederlands woordenboek, waarbij hij aan de titel toevoegde "uit vele glossaria en andere bronnen verzameld". Verdam keurt dit af. "Hij die een woordenboek wil schrijven mag niet afgaan op woordenlijsten door anderen bijeen verzameld, maar moet zelf de schrijvers lezen teneinde zich in de rede der taal te doordringen. Ons middelnederlandsch woordenboek omvat de taal onzer middeleeuwse voorvaderen van het begin der middelnederlandse letterkunde af tot einde 15^e eeuw."

In het nationaal archief in Den Haag staan 9 delen van het middelnederlandsch woordenboek, compleet met aanvullingen. Ook bij de andere (rijks)archieven staan delen van dit vaak geraadpleegde woordenboek ter inzage. De uitgaven in Den Haag lopen uiteen van 1885 tot 1929. Een versie is bewerkt door C.A Ebbinga Wubben. Zij vulde van Sterne tot en met Wuwe aan, hetgeen resulteerde in een groot aantal toegevoegde pagina's. In totaal zijn er nu elf delen. De laatste delen zijn aanvullingen op specifieke gebieden, zoals aardrijkskunde. De basis echter blijft Verwijs en Verdam. Dr. F.A. Stoett claimt het woordenboek voltooid te hebben. Hij stelt daarbij dat elk woordenboek onvolledig en onvolmaakt is. De bewerker kan zich niet alleen bewegen op taal en letterkunde er zijn terreinen die hem onbekend zijn. Zo kreeg Verdam steun van Fokkema Andreae waar het juridische termen betrof.

Anthony Verdam notaris en burgemeester

Anthony Verdam, genoemd naar zijn grootvader, is de oudste zoon van de Mijdrechtse notaris Adrianus Verdam en Elisabeth de Bije. Zijn opvoeding is gericht op het opvolgen van zijn vader. Het notariaat en de politiek strijden om voorrang. Hij besluit beide te beproeven. Op 30 juli 1819 trouwt hij in Amsterdam met Louiza Meijnardina Westhoff. Tussen 1818 en 1825 is hij eerst schout, daarna tot 1840 burgemeester van Vinkeveen. Tussen 1819 tot 1827 is hij notaris in Vinkeveen, daarna van 1827 tot 1840 is hij notaris in Mijdrecht. Op 9 januari 1841 overlijdt Vinkeveens' burgemeester en Mijdrechts' notaris Anthony Verdam. De annonce in de krant meldt:

Diep betreurd door mij, door zijne bloedverwanten en door vele vrienden overleed alhier na een leeftijd van 47 jaren ten gevolge eene rheumatische ziekte, plotseling ontaard in eene rotkoorts de weledele heer Anthonie Verdam Azn notaris te Mijdrecht en burgemeester van Vinkeveen. Mijdrecht 9 januari 1841 L.M. Westhoff weduwe A. Verdam Azn

Vinkeveen's burgemeester, die de laatste 13 jaren van zijn leven tevens notaris in Mijdrecht is, lijkt - misschien wel vanwege die dubbelrol - in Vinkeveen met argwaan te zijn bekeken. Een paar maanden na zijn dood vindt zijn opvolger burgemeester J. Wesselsz achtergelaten stukken van zijn voorganger. De vergadering van de Vinkeveense gemeenteraad van 13 april 1841 concludeert dan snel dat de handelingen van A. Verdam onwettig waren. De uitleg waarom, ontbreekt. De stukken omvatten het beheer van consignatiepenningen.

Maar er is meer aan de hand, al weten we niet precies wat. Een week na zijn overlijden op 25 januari 1841 staat de volgende advertentie in de dagbladen:

“Publieke verkoop om contant geld te Mijdrecht op donderdag 25 februari 1841 der voormiddags ten elf ure ten overstaan van den te Vreeland resideerenden notaris C.M. van Eelde van 3 stuks extra goede zwarte langstaart merriepaarden van 7 en 8 jaren, eene fraaie bijna nieuwe britschka, nieuw opgemaakte en zeer hechte barouchette, eenen nette Franschen wagen met Chinees koper gemonteerd, goed onderhouden tuigen, hoofdstellen, paarden- en rijtuigdekken, benevens allerlei stalgereedschap; alles breeder bij billetten omschreven, en behorende tot de onder het voorregt van boedelbeschrijving aanvaarde nalatenschap van den weledele heer A. Verdam Azn, in leven notaris te Mijdrecht. Daags voor alsmede op den verkoopdag te bezigtigen”

De advertentie wordt op 1 maart 1841 gevolgd door een andere:

“Die iets te vorderen hebben van , verschuldigd zijn aan, of eenige papieren onder zich mogten hebben , behorende tot de onder het voorrecht van boedelbeschrijving aanvaarde nalatenschap van den weledele geboren heer Anthonie Verdam Azn in leven notaris te Mijdrecht, gelieven daarvan opgave te doen voor of op den 1sten maart 1841 ten kantoren van hetzij den notaris C.M. van Eelde te Vreeland of van den notaris J.L. Kabel te Uithoorn.”

Gideon Jan Verdam, natuurkundige

De in Mijdrecht geboren Gideon Jan Verdam is de tweede in leven gebleven zoon van Adrianus Verdam en Elisabeth de Bije. Anders dan zijn vader ziet Gideon Jan niets in het notariaat. Zijn interesse gaat uit naar de techniek en de toepassing ervan in de droogmakerijen. In eerste instantie wil hij een mili-

taire loopbaan volgen en hij schrijft zich in bij de cadettenschool in Delft, maar op advies van zijn vader gaat hij in 1819 in Leiden wis- en natuurkunde studeren. Hij is dan 17 jaar oud. Op 1 oktober 1825 promoveert hij in Groningen als lector voor toegepaste werktuigkunde met een dissertatie over de “theorie der dijken”. Op 13 augustus 1839 wordt hij benoemd tot buitengewoon hoogleraar wis- en natuurkunde en toegevoegd aan zijn leermeester De Gelder. In 1845 wordt hij gewoon hoogleraar aan de Hogeschool te Leiden. Hij is dan vader van drie kinderen: een dochter en twee zoons. Op 29 oktober 1866 overlijdt professor Gideon Jan Verdam. Zijn overlijdensadvertentie luidt:

29 oktober 1866 In den vroegen morgen van heden overleed, tot mijne diepe droefheid, mijn dierbare echtgenoot Gideon Jan Verdam, Hoogleraar aan de hogeschool alhier. Ridder in de orde van den Nederlandschen Leeuw, Lid van de Koninklijke Akademie te Amsterdam en van verscheidene andere wetenschappelijke genootschappen. Leijden, J.F.J. Hagen wed. Verdam

Professor Gideon Jan Verdam.

Bronnen: Bevolkingregister gemeente Mijdrecht; Streekarchief Vecht en Venen gerechtenboeken 1 en 2; DTB boeken NH Kerk Nieuwkoop en Mijdrecht; Nationaal archief. Map Verdam. Idem Centraal Bureau Genealogie en Iconografisch bureau allen te Den Haag.

Toen de treinen nog door De Ronde Venen reden

door Fred de Wit

Hier en daar zijn in De Ronde Venen nog tekenen zichtbaar die aantonen dat het gebied ooit was aangesloten op het spoorwegnet. De stationsgebouwen in Mijdrecht, Wilnis en Vinkeveen staan er nog allemaal en als je goed kijkt zijn ook de beddingen, waar ooit rails lag, nog zichtbaar. Het is allemaal verleden tijd. Vandaar dat we in dit artikel nog eens terugkijken naar de tijd van toen.

De wereld ging open

Op 1 december 1915 was het in Mijdrecht groot feest want toen werd het station voor personenvervoer in gebruik genomen en waren de Amstelhoek, De Hoef, Mijdrecht-dorp, Wilnis en Vinkeveen op het spoorwegnet aangesloten. Door in Mijdrecht in de trein te stappen kon men alle hoofdsteden van Europa bezoeken. Wel moest er vaak worden overstapt en waren er lange aansluitingstijden. Soms moest men wel eens een dag wachten voordat men de aansluitende trein naar het buitenland kon nemen. Het station is 35 jaar in gebruik geweest want op 3 september 1950 werd het voor het reizigersvervoer gesloten.

De spoorlijn werd gebouwd door de Hollandsche Electricche Spoorweg Maatschappij te Amsterdam die was opgericht op 6 mei 1898. De exploitatie geschiedde met stoomtractie. De bedoeling was goede interlokale verbindingen te onderhouden naast het gewone landwegen- en waterwegenstelsel. Dit bleek onder andere uit een voorlopig plan tot het maken van een verbindingsweg vanuit het Waterschap de Derde Bedijking met de halte in De Hoef. Het plan hiervoor werd ingediend door de gemeente-opzichter J. Brouwer in oktober 1914. Voor drastische verbeteringen in het openbaar vervoer was de tijd inderdaad rijp.

Veel voordelen

Toen de trein er nog niet was, vereiste een reis van Mijdrecht naar Amsterdam, om een voorbeeld te noemen, veel voorbereiding en nog meer uithoudingsvermogen. Men reed eerst met de vrij grote omnibus van de busondernemer Borst naar Uithoorn over een kuilenrijke, dikwijls haast onbegaanbare weg, de tegenwoordige N 201. Vervolgens ging de tocht over het water via de Amstel met de boot "De Volharding" naar Amsterdam. Naar Nieuwersluis kon men reizen met de omnibus van Vis. Het is dus niet te verwonderen dat 1 december 1915 een feestelijke dag was toen de lijn Uithoorn Nieuwersluis via Wilnis en Vinkeveen in gebruik genomen werd. De eerst aankomende locomotief was met vlaggen en groen versierd en er zal ook wel gejuicht zijn en misschien gezongen door de schoolkinderen. Deze lijn maakte deel uit van de zogenaamde Haarlem-

mermeerlijnen, een tamelijk uitgebreid spoorwegnet met een veelheid van stations, emplacementen, haltegebouwen en brugwachterswoningen, waarin de gemeente Mijdrecht een niet onbelangrijke plaats innam met een vrij groot emplacement met spoorbanen met wissels enz.

Maar ook gevolgen

Voor de totstandkoming van dit alles is veel overleg nodig geweest. Zelfs na de opening van de spoorlijn was er nog voortdurend overleg nodig. Zo werd er op 29 juni 1920 een brief gezonden aan de directie van de H.I.J.S.M. te Amsterdam met een klacht over het open staan van de spoorbrug over de Kromme Mijdrecht. Wanneer de plaatsvervangende brugwachter, die op 20 minuten van de brug woonde, dienst had, kwam het vaak voor dat die geruime tijd afgedraaid stond. Er was dan niemand om de brug te bedienen. De spoorbrug was namelijk ook bestemd voor het gewone verkeer dat maar steeds stond te wachten. De spoorwegmaatschappij antwoordde op de brief dat bij afwezigheid van de brugwachter de brug geopend moest blijven voor het scheepvaartverkeer. Men had echter begrip voor de situatie en daarom werd het dienstrooster van de brugwachter gewijzigd. De spoorlijn gaf ook in de Mijdrechtse gemeenteraad aanleiding tot discussie. Met het samenstellen van de dienstregeling werd volgens de raadsleden te weinig rekening gehouden met de zich in de gemeente snel ontwikkelende handel en industrie. Hebben wij onlangs deze klacht ook niet gehoord over het busvervoer?

Snijden in kosten

In 1923 werd uit bezuinigingsoverwegingen besloten om de bewaakte overwegen af te schaffen bij het station in De Hoef en de Tienboerenweg. De schoolbesturen in De Hoef en de Mennonietenbuurt reageerden hierop direct afwijzend en de kinderen kregen onderricht in de betekenis van de borden "Onbewaakte Overweg" en "Let op de treinen". De gevolgen van dit besluit bleven niet uit want op 17 december 1926 rapporteerde de stationschef aan burgemeester Padmos dat op de voorheen bewaakte overweg tussen Uithoorn en Mijdrecht een dodelijk ongeval had plaats gevonden. Het slachtoffer was

koopman Salomon de Groot, begeleider van een hondekar en afkomstig uit de Mennonietenbuurt. Al met al was de spoorlijn voor de spoorwegmaatschappij een behoorlijke kostenpost en werd overwogen om bepaalde trajecten op te heffen en door buslijnen te vervangen.

De spoorbruggen

Toen de inwoners van De Hoef hoorden dat er sprake was van het opheffen van de lijn Alphen aan de Rijn-Uithoorn voerden zij actie voor het behoud van de spoorbrug over de Kromme Mijdrecht, die inmiddels een onmisbare schakel voor De Hoef Oost- en Westzijde was geworden. Het bleef niet alleen bij een brief aan de spoorwegmaatschappij. De Hoevenaren stelden voor het behoud van de brug voor het jaar 1936 ook nog f. 243,- beschikbaar. De brug verdween niet. Dat blijkt uit een overeenkomst tussen de H.I.J.S.M. en de gemeente Mijdrecht van december 1935 waarin staat: "De spoorwegdraaibrug over de Kromme Mijdrecht nabij halte De Hoef, welke brug is ingericht voor het verkeer met rijtuigen, voetgangers en vee, zal vanaf 1 januari 1936 voor rekening van de gemeente worden verlicht, bewaakt, bediend en onderhouden worden". De brug werd vanaf januari 1936 bediend door J. van Vliet, die echter niet in dienst was van de gemeente. Deze functie werd na inschrijving aan een van de gegadigden toegewezen.

Er was nog een brug die veel belangrijker was en die reeds eeuwen bestond. Over de historie hiervan is zelfs een heel verhaal te schrijven. We hebben het hier over de oeververbinding over de Amstel tussen de Amstelhoek-Mennonietenbuurt en Uithoorn. In 1938 waren er ver gevorderde plannen tot het bouwen van een nieuwe brug ter vervanging van de oude zogenaamde "Lange Brug". Tijdens de bouw zou dan het verkeer met een pont moeten worden overgezet. Voor het verkeer tussen Uithoorn en Mijdrecht was dit geen prettig vooruitzicht. Men zocht naar een oplossing en dus ging er een brief van uit de gemeente Mijdrecht naar de gemeente Uithoorn of het niet mogelijk was om de even verder op gelegen spoorbrug, die tegenwoordig als busbrug in gebruik is, open te stellen voor het voetgangersverkeer. Deze zou wegens de opheffing van de spoorlijn Alphen aan de Rijn-Uithoorn toch geen functie meer hebben. Maar de gemeente Uithoorn en ook de spoorwegmaatschappij reageerde afwijzend. Namens de Spoorwegen werd geantwoord dat de bestaande spoorbrug voorlopig niet buiten dienst zou worden gesteld. Men schreef: "Eerst wanneer de nieuwe brug en de aansluitende wegen bijna gereed zijn, zal de oude brug worden opgeruimd, t.z.t. zal het verzoek in nadere overweging worden genomen". Maar toen de nieuwe Irenebrug gereed was

gebeurde er niets. De spoorbrug werd na 1950 nog gebruikt voor het goederenvervoer per spoor. In 1936 werd de spoorlijn Uithoorn-Alphen aan de Rijn opgeheven.

De onttakeling begint

De gemeente Mijdrecht begon onderhandelingen met de Spoorwegen over het slopen van de spoorbrug in De Hoef en het overnemen van de brugwachterswoning. Van slopen is het echter nooit gekomen. De functie van de brugwachter bleef ook gehandhaafd. Zijn verzoek om zijn weekloon van f. 6,50 per week te verhogen werd pas in 1941 gehonoreerd. Hij kreeg een tijdelijke toeslag van f. 1,50. De spoorbrug bleef intact ten behoeve van het andere verkeer. Daarom werd de brug geheel toegerust voor het wegverkeer. In 1974 werd de oude spoorbrug vervangen door een moderne ophaalbrug. Tijdens de bouw bracht dit veel ongemak mee voor de bewoners van De Hoef. Vooral voor de schoolgaande kinderen. Een pont bracht echter uitkomst. Het nadeel hiervan was echter dat in de avonduren de gemeente Mijdrecht voor het overvaren geen personeel beschikbaar had, zodat men dan toch weer, om aan de andere zijde te komen, via Uithoorn moest omrijden. Er werden toen vrijwilligers gevraagd. Hieraan werd gehoor gegeven door inwoners uit De Hoef maar ook de toenmalige Christen Democratische fractie, het tegenwoordige CDA, uit de Mijdrechtse gemeenteraad liet zich niet onbetuigd. De fooien, die de raadsleden daarvoor verdienden, gingen in de partijkas.

De exploitatie van de "Haarlemmerlijnen" heeft de Spoorwegen altijd handen vol met geld gekost. Oorzaken daarvoor zijn niet nauwkeurig aan te geven, maar het is duidelijk dat het reizigers- en het goederenvervoer nooit beantwoord heeft aan de gestelde verwachtingen, die men had bij de aanvang van de exploitatie. Daarom werden stuk voor stuk de lijnen opgeheven. Op sommige trajecten eerst het reizigersvervoer en na verloop van enige tijd het goederenvervoer. Om de Spoorwegen ter wille te zijn, zodat het goederenvervoer naar het Mijdrechtse industrieterrein behouden kon blijven, maakte het gemeentebestuur in 1966 nog een bedrag van f. 166.000 over. Om aan de Mijdrechtse industrie tegemoet te komen, werd er zelfs nog in 1967 een aansluiting van het spoor gemaakt naar het industrieterrein. In juli 1971 vroeg de hoofddirectie van de Nederlandse Spoorwegen aan de minister van Verkeer en Waterstaat toestemming om de exploitatie van de enkelspoorlijn Aalsmeer-Uithoorn-Mijdrecht-Wilnis-Vinkeveen-Breukelen-Nieuwersluis te mogen beëindigen. Hiertegen werd door de in deze plaatsen gevestigde industrieën heftig geprotesteerd. Mede omdat het vrachtverkeer op de

N201 zo zwaar was dat er regelmatig files ontstonden. In de jaren 60 en 70 van de vorige eeuw werden in Mijdrecht grote woningbouwprojecten ter hand genomen. Het inwonertal steeg aanmerkelijk. Daarom vond er in 1972 overleg plaats tussen de toenmalige Mijdrechtse wethouder Brugmans en de Nederlandse Spoorwegen met als doel het reizigersvervoer per spoor weer mogelijk te maken. Maar de eisen die door de Spoorwegen hieraan werden gesteld waren zodanig dat de gemeente hieraan onmogelijk kon voldoen.

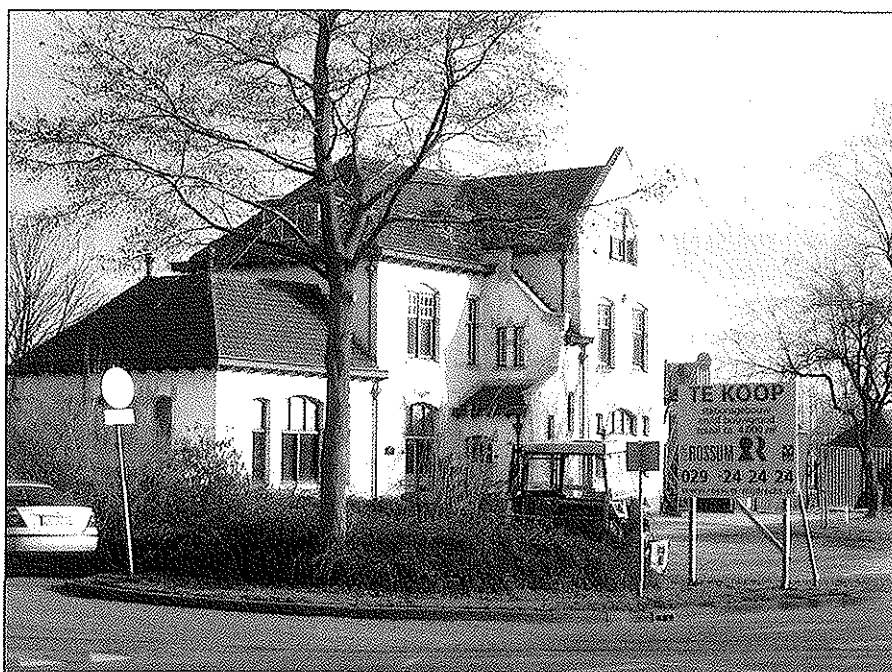
In januari 1980 werd dit idee, maar wel in gewijzigde vorm, weer door de Spoorwegen opgepakt. Men ging allereerst uit van de gedachte om de railverbinding Amsterdam-Amstelveen-Aalsmeer-Uithoorn-Mijdrecht te heropenen maar men dacht eveneens aan een sneltramverbinding Amsterdam-Amstelveen Uithoorn-Mijdrecht. De verbinding Amsterdam-Amstelveen bestaat reeds en wordt nu naar een nieuwe wijk in Amstelveen doorgetrokken. Van verlenging van de lijn naar Uithoorn-Mijdrecht is op korte termijn nog geen sprake. In 1982 maakte de toenmalige politieke partij P.P.R. zich in de raad sterk voor de uitbreiding van de sneltram richting Mijdrecht. De hogere instanties deelden de partij toen mede dat deze sneltram, als hij komt, niet eerder dan in het jaar 2000 gerealiseerd zal zijn.

Stationsgebouwen zijn nu monumenten

We leven nu in 2003! Inmiddels is sedert jaren de goederenspoorlijn eveneens opgeheven. De rails en bielzen zijn weggehaald en stukken grond van de spoorbaan zijn verkocht aan gemeente en particulieren of worden gebruikt als een busbaan evenals de

voormalige spoorbrug over de Amstel. De stations hebben ook een andere bestemming gekregen. Het Mijdrechtse station werd in 1913 in Jugendstijl gebouwd in opdracht van de H.I.J.S.M. Het is ontworpen door een bouwkundige die in dienst was van de spoorwegmaatschappij. De witte pleisterlaag is pas later aangebracht. Oorspronkelijk was het gebouw uitgevoerd in schoon metselwerk met natuursteen op de constructief belangrijke plaatsen. Beneden bevond zich het loket voor de kaartjesverkoop, een lange vestibule en de toegangen voor de wachtkamers 2^e en 3^e klasse. Een uitgebouwd trappenhuis gaf toegang tot de personeelswoning op de 1^e verdieping. Het pand is thans in gebruik als kantoor. Toiletten voor reizigersgebruik waren in het station niet aanwezig. Daarvoor moest men naar een privaat-of toiletgebouw dat op het emplacement was neergezet. Beide gebouwen staan thans op de monumentenlijst en zijn met andere gemeentelijke monumenten uitvoerig beschreven in het boekje "De Ronde Venen Geschiedenis en Architectuur", door Saskia van Ginkel-Meester en Hans Lagere. Het boekje is verkrijgbaar in de plaatselijke boekhandels. Nadat de spoorlijn werd opgeheven is het emplacement nog een groot aantal jaren gebruikt voor het slopen van spoorwegwagons. De bodem is thans gesaneerd en er bestaan plannen om op die plek, langs de Rondweg, woningen te bouwen. Van de romantiek, die de vroegere treinreizen met dampende locomotieven met zich mee bracht, rest voor de oudere inwoners in onze gemeente, die ooit met dit spoor gereisd hebben, alleen maar de herinnering.

Geraadpleegde bronnen: Streekarchief Vecht en Venen. Bovendien is gebruik gemaakt van het onderzoek van G. van Wijk, schrijver van het in 1985 verschenen boek "Mijdrecht 900 Jaar".

Het karakteristieke station te Mijdrecht, een gemeentelijk monument, staat anno 2003 te koop. De toekomstige eigenaar mag aan de buitenkant niets veranderen. Echter rechts naast het station is volgens voorlopige tekeningen een torenhoog, beeld- en zichtbepalend, appartementencomplex gepland. Hier ligt een schone taak voor de Provinciale Utrechtse Monumenten Commissie om samen met de Provinciale Utrechtse Welstandcommissie er voor te waken dat die bebouwing niet gaat vloeken met het hiernaast afgebeelde stukje Jugendstil.

Reconstructie van bebouwing en bewoning van Oudhuizen (ca. 1800 - 1857)

deel 2: De Geer

door J.M. Klijn

In het vorige nummer is de bebouwing van de indertijd zelfstandige gemeente Oudhuizen besproken voor wat betreft “in en buiten het dorp”. Met het dorp werd de omgeving van de huidige Dorpstraat in Wilnis, vanaf de Wilnise Zuwe tot aan de ir. Enschedeweg, bedoeld. Oudhuizen strekte zich echter zuidwaarts circa 2,5 kilometer uit tot over de Veldwetering tot aan “De Amstel”, die bij de Dooijersluis samenkomt in de Bijleveld. Hier bevonden zich nog een tiental woningen en boerderijen, die in de gemeentelijke administratie met “De Geer” werden aangeduid. Halverwege treffen we nog twee boerderijen aan: het veldhuis en een boerderij aan het einde van Donkereind, thans Korenmolenweg. In dit tweede deel wordt deze bebouwing nader besproken.

We volgen weer de aan de hand van voornamelijk burgerlijke stand [Ref. 1] gereconstrueerde huisnummering, zoals die rond 1832 gehanteerd moet zijn geweest. In deel 1 waren we gevorderd tot aan de veenmolen, thans één van de weinige rijksmonumenten in onze gemeente, met huisnummer 37A. De aanduidingen tussen haakjes achter de huisnummers zijn de perceelnummers volgens het kadaster 1832 [Ref. 2, 3].

38 (A-372): boerderij in eigendom van Jan Eijkelhof, gaat in 1842 door vererving over op Gerrit, Adriana, Cornelia en Zegert Eijkelhof en wordt in 1853 in zijn geheel verkocht aan Cornelia Eijkelhof, echtgenote van W.J. Woltersdorff, medisch doctor te Ouderkerk; kort daarop in 1855 aan Willem Barneveld, grondeigenaar te Amerongen. De boerderij werd bewoond door de families van Willem Burggraaf en later Aart Versluis. In 1891 werd Klaas van der Vliet eigenaar en bewoner van de boerderij.

39 (A-403): het “veldhuis”, in 1832 in bezit en bewoond door Matthijs Oudshoorn, bouwman. Een veldhuis is een versterkte woning, die gebruikt kon worden als verdedigingswerk. Het veldhuis in Wilnis (thans Veldhuisweg 2) is in oorsprong rond 1600 gebouwd en daarmee de oudste woning binnen de gemeente. Recent is de woning op de Rijksmonumentenlijst geplaatst. Eigenaren zijn achtereenvolgens: Dirk Cornelisz. Oussoren, Willem Oussoren (1852), Jan Fokker (1853), Aalbert Oussoren (1878), Elisabeth Fokker (1890), Bart van Walderveen (1910) en Dirk Hogendoorn (1912).

Het Veldhuis (Veldhuisweg 2)

De Geer

De buurtschap De Geer is getekend in de bijgaande kaart, met de huizen 40 tot en met 49 beginnende bij de Dooijersluis en dan richting Woerdense Verlaat tot aan de Wilnise Zuwe. Aan de Wilnise Zuwe, bij de Veldwetering, ligt dan nog huis nummer 49.

40 (A-570): in het bezit van Jan van Waardenburg, bouwman te Loenen en in 1871 van Jan Griffioen, veehouder te Oudhuizen. Het huidige adres is Geerkade 53. De nu aanwezige sluiswachterswoning staat op de gemeentelijke monumentenlijst en dateert van circa 1900.

41 (A-569): in bezit en bewoond door Arie en in 1860 door Jan Griffioen, veehouder. In 1899 gaat het eigendom over op Jan Janszoon Cazant, veehouder. Het huidige adres is Geerkade 54.

42 (A-605): in eigendom van Paulus Willem Bosch van Drakenstein, rentenier te Utrecht en in 1841 van mr. Frederik Lodewijk Herbert Bosch van Drakenstein, rechter-plaatsvervanger te Amsterdam. De boerderij was in gebruik door Willem Oussoren, bouwman. Het huidige adres is Geerkade 45.

43 (A-728): boerderij in eigendom van en gebruikt door Willem Blokland en later zijn weduwe. In 1910 is de boerderij door de toenmalige eigenaar Theodorus Voorn, veehouder, vernieuwd.

44 (A-762): boerderij en eigendom van en gebruikt door Arie van Oostrom, bouwman. Latere eigenaren zijn Hermanus Eldering (1877), Adam Versteegh (1885) en Gerrit Janmaat (1901), die de woning in 1927 vernieuwde.

45 (A-807): boerderij in eigendom van en gebruikt door weduwe Gijsbert Zaal en later de familie Smorenburg. In 1907 wordt de boerderij verkocht aan de Levensverzekering Maatschappij "Utrecht", die de boerderij in 1910 verbouwd. Huidige adres is Geerkade 21 (Weideveld).

46 (A-812 en A-813): twee woningen van de R.C. Armen van Teckop, waarschijnlijk in 1911 herbouwd. De bewoning is niet goed te achterhalen, waarschijnlijk door een groot verloop.

47 (A-820): eigendom van de weduwe Schade van Westrum te Amsterdam, later Dirk Lammers, grondeigenaar te 's-Gravenhage (1862), Abraham Kool, bouwman te Nieuwkoop (1864), Geert van den Bosch, landbouwer te Wilnis (1883) en Teunis Hogendoorn, bouwman te Kamerik (1894). In 1897 werd dit pand eveneens door de Levensverzekering Maatschappij "Utrecht" gekocht, die het in 1934 vernieuwde. Het huidige adres is Geerkade 14 (Veldzicht).

48 (A-882): boerderij van de familie Plomp, in 1832 in bezit van Hendrik Plomp en vervolgens Arie Plomp (1858) en Arie Plomp (1912). De boerderij op het huidige adres Geerkade 10 wordt nog steeds bewoond door de familie Plomp.

49 (A-854): woning in eigendom van Jacob Bosman en later Arie Roeleveld, veenman te Wilnis. Het huis ligt aan de Wilnise Zuwe bij de Veldwetering. Het pand op het huidige adres Wilnise Zuwe 35 (Lucie Hoeve) stamt uit 1908.

Referenties:

1. Burgerlijke Stand Oudhuizen, overlijden 1827 – 1857, GAW inv. nr. 175, 278.
2. Oorspronkelijke Aanwijzende Tafel (OAT) gemeente Oudhuizen (later Wilnis).
3. Kadastrale leggers betreffende Wilnis sectie D (Oudhuizen), 1832 – [1940], GAW inv. nr. 646-650.

Literatuur:

1. Bruijne, F.H. de, "De Ronde Venen, Een sociaal-geographisch studie van een gedeelte van het Hollandsch-Utrechtsch weidelandschap", Rotterdam-Utrecht, 1939.
2. Linden, H. van der, "De Cope, Bijdrage tot de rechtsgeschiedenis van de openlegging der Hollands-Utrechtse laagvlakte", Assen, 1956.
3. Bloed, Drs. A., e.a., "Van Wildernis tot Ronde Venen, grepen uit de geschiedenis van Wilnis", 1984.
4. Ginkel-Meester, Saskia van en Lagers, Hans, "De Ronde Venen, geschiedenis en architectuur", Monumenten-inventarisatie Provincie Utrecht, SPOU-Utrecht, 2001.

Kaart van Oudhuizen, buurtschap De Geer, situatie 1832

Een rijksweg door De Ronde Venen bleek ongewenst

bewerkt door Joop Frankenhuisen en Fred de Wit

De geïsoleerde ligging van de rondeveense dorpen is bekend. Eeuwenlang zijn er slechts drie ontsluitingswegen. De Mijdrechtse zuwe verzorgt de verbinding met Uithoorn. De smalle en vaak onbegaanbare Wilnise zuwe voert richting Woerden en de door de provincie Utrecht vaak slecht onderhouden Ter Aase zuwe moet je hebben als je naar Utrecht wilt. Andere wegen, behalve die over het water, zijn er niet. Pas in 1943, als de Mijdrechtse zuwe oostwaards wordt verlengd, wordt het gebied toegankelijker. Maar daar blijft het voorlopig bij.

Alles in het teken van de auto

Na de oorlog volgt de wederopbouw. De dorpen groeien uit hun jasjes en zoeken de omringende polders op om daar huizen te bouwen. Het inwonertal verdrievoudigt. De welvaart neemt toe en daarmee het autobezit. Dan komt de roep om uitbreiding van het overbelaste wegennet. In 1966 komt de Tweede Nota Ruimtelijke Ordening, twee jaar later gevolgd door een rijkswegenplan. Alles staat in het teken van de auto. Op 16 juni 1971 maakt het ministerie van Rijkswaterstaat (RWS) het ontwerptracé van rijksweg 3 (A3) openbaar. Een zesbaansweg met een zeven meter brede middenberm tussen Amsterdam en Rotterdam dwars door de Rondeveense polders. De weg zou de bestaande verbinding langs Schiphol en Rijswijk ontlasten en de afstand tussen beide steden van 76 naar 55 kilometer terugbrengen.

Het tracé

Rijksweg 3 begint ergens op de plek waar nu aan de A10 (rondweg Amsterdam) het station RAI ligt. Vandaar onder de A10 door richting ziekenhuis Amstelveen. (Onder de A9, bij de afslag Ouderkerk, ligt nog steeds de toen gemaakte aansluiting met de A3). Vandaar gaat de weg zuidwaarts door de polder De Ronde Hoep naar Nes aan de Amstel. De Amstel wordt gepasseerd via een vaste brug met een doorvaarthoogte van 5,7 meter.

Bij de Oude Waver weer over een vaste brug, dit keer met een doorvaarthoogte van 2,5 meter. In de polder Groot Mijdrecht daalt de weg naar 3,6 meter onder NAP en blijft laag tot het tracé van de toekomstige Rijksweg A80 is gepasseerd. Deze nieuwe rijksweg, die over Vinkeveen en Hoofddorp de A2 met de A4 zou moeten verbinden zou moeten komen ergens ten noorden van en parallel aan de S21 (de huidige N201). Die A80 is vanwege geldgebrek al heel snel uit de plannen verdwenen. Bij de Middenweg wordt de S21 gekruist, dan volgt een vaste brug over de Kerkvaart met een doorvaarthoogte van 2,3 meter. De weg duikt daarna 3,5 meter diep de polder De Derde Bedijking in, gaat ten oosten van de Schattekerkerweg dwars door het kassengebied, kruist de Oosterland- en Westerlandweg om vandaar richting Kromme Mijdrecht te gaan. Daar komt een vaste brug met doorvaarthoogte van 5,5 meter. De weg vervolgt langs Nieuwkoop, Zwammerdam, Waddinxveen om bij Nieuwerkerk aan de IJssel op de A20 te worden aangesloten. Volgens de nota zullen de naastgelegen wegen langs de Amstel door de A3 hoog worden gekruist. Dit geldt ook voor de wegen rond de Oude Waver. Aansluitingen komen er niet. De Botsholse dwarsweg en de Veldweg worden omgelegd en gezamenlijk over de A3 heen geleid. De bestaande S21 zal worden gekruist. De nieuw geplande S21, ten

zuiden van de bestaande, zal op de A3 worden aangesloten. (zie tekening) Verwacht wordt dat de A3 een 'miljarden project' wordt met om de 20 km benzinstations en om de 10 km parkeerplaatsen. Halverwege is een wegrestaurant gepland.

Inspraakavonden

De nota van RWS en drie tekeningen liggen in juli 1971 ter inzage op de secretarieën van de gemeenten Mijdrecht, Wilnis en Vinkeveen. In augustus 1971 volgt in de Meijert een voorlichtingsavond gegeven door ambtenaren van RWS. Daarna is er gelegenheid tot indienen van schriftelijke bezwaren. De Hoef richt het actiecomité Vinkenslag op. Op woensdag 27 oktober worden de ingediende bezwaren mondeling toegelicht. Aan het woord komen voornamelijk omwonende boeren, tuinders en particulieren. In het voorstel loopt de weg in Mijdrecht langs een dorps huis, een zwembad met ligweiden, langs tennisbanen en dwars door een gepland kassengebied. Gevreesd wordt voor afbraak van reeds gebouwde kassen, geluidshinder en stankoverlast. De algemene mening is: "Geen weg door het Groene Hart". Boeren bepleiten ruilverkaveling, want de weg doorsnijdt hun land en laat waardeloze hoeken grond achter. Vinkenslag oppert bundeling van bezwaren en wil dit laten coördineren door de heer Hennink in De Hoef. Op 6 december 1971 volgt

weer een hearing. De gemeente Mijdrecht wil de weg 650 meter westwaards verleggen, zodat het kassengebied gespaard blijft. Vinkenslag legt de nadruk op het milieu en het feit dat het Groene Hart in de tweede nota Ruimtelijke Ordening tot nationaal park is verklaard. ILO (interlokaal milieu-overleg), een samenwerkingsverband van randstadbewoners, stuurt minister Willem Drees jr. een nota waarin zij wijst op de schade aan het Groene Hart. Zij concludeert dat de A3 geen oplossing levert, want de grote steden kunnen het grote verkeersaanbod gewoon niet verwerken.

Een variant

Tien februari 1972. Weer een hearing met RWS. Het gaat om een variant waarbij de A3 westwaards wordt verlegd, een lus om Mijdrecht heen. Bezwaren of suggesties moeten vóór 26 februari zijn ingediend. De lus begint bij de kruising van de S21 met de Middenweg en komt bij de Westerlandweg weer op het oorspronkelijke tracé. De Schattekerkerweg wordt afgesloten en de Oosterlandweg gaat met een viaduct over de A3 heen. De Derde Zijweg wordt ook afgesloten. Enkele boerderijen zullen moeten verdwijnen. Het weekblad 'De Ronde Vener' spreekt van een nutteloze hearing. De discussie tussen de bezwaarden gaat niet over het nieuwe tracé, maar over hun mening dat de A3 er gewoon niet mag komen. Voor de voorlichters van Rijkswaterstaat is dat bekende kost. De hearing is volgens de krant al spoedig een heerlijk 'onders' babbeltje tussen mensen die de kracht van hun tegenstander al lang kennen. Tot een echte dialoog is het nooit gekomen. Te veel overheerste het gevoel dat alles al was beslist en bezwaren niet serieus zouden worden genomen. Uiteindelijk hebben al die protesten resultaat gehad. Half februari

1972 deelt minister Drees de Tweede Kamer mee dat er gezien de ontwikkelingen ernstig gestuurd wordt op de vraag of RW3 niet van het wegenprogramma kan worden afgevoerd. Op 26 februari concludeert het dagblad Rijn en Gouwe dat het planologisch automatisme van RWS, om voor de auto steeds maar nieuwe wegen aan te leggen, ernstig is geknakt.

Het einde

De A3, waarvan in de jaren '60 al sprake was, is er nooit gekomen. Jammer voor Mijdrecht want die gemeente zag met de aanleg er van een middel om het dorp te ontlasten van het vele doorgaande verkeer. Een poging in 1961 van het Mijdrechts gemeentebestuur om zowel de Oosterlandweg als de Westerlandweg met de A3 te verbinden wordt vanwege de korte afstand naar de aansluiting op de provinciale weg door RWS resoluut de nek omgedraaid. Volgens de directie RWS is een rijksweg er niet om de kern van een klein dorpscentrum te ontlasten.

De S21 wordt verdubbeld

Rond dezelfde tijd komt de S21 in het nieuws. Deze al jaren bestaande provinciale weg tussen Heemstede en Hilversum is druk geworden. Op hoogtijdagen rijden er tussen Uithoorn en Hilversum wel 20 auto's per minuut. Aangezien de aanleg van de A80 door het Rijk op de lange baan is geschoven en er waarschijnlijk niet komt, is verdubbeling van de S21 belangrijk geworden. In Aalsmeer is die provinciale weg voor een deel al vierbaans gemaakt. Resteert doortrekken naar Uithoorn en dan verder naar Mijdrecht. Dit doortrekken is een zaak van de provincies Noord Holland en Utrecht. Maar Uithoorn wil geen dijklichaam met daarop een vierbaansweg dwars door het dorp. De provincie Noord Holland hoort de protesten en neemt een afwachtende houding

in. De provincie Utrecht ziet licht en komt met twee oplossingen om de kom van Uithoorn te ontzien. Een noordelijk of een zuidelijk tracé. De eerste zou bij Vinkeveen aansluiten, de laatste bij Mijdrecht. In juni 1972 laten GS van Utrecht weten de verdubbeling van de S21 op te schorten totdat duidelijk is wat Noord Holland wil. In september 1972 meldt Provinciale Waterstaat van de provincie Utrecht dat, gelet op de ontwikkelingen, er de komende jaren rekening moet worden gehouden met een verslechterende situatie op de S21. En dat is uitgekomen. Besluiteloosheid, geldgebrek bij de rijksoverheid (A80) en protesten van omwonenden hebben er toe geleid dat er niets is gebeurd. Anno 2000 is er weer discussie over de S21, nu N201 geheten. De N201 wordt volgens de plannen van RWS een vierbaansweg ten noorden van Uithoorn om eenmaal over de Amstel als tweebaansweg richting Hilversum te gaan. De protesten gaan over de manier waarop de Amstel wordt gekruist en de aansluiting op de bestaande N201. Omwonenden aan de Utrechtse kant zien liever een aquaduct dan een hoge brug. Andere omwonenden zien filevorming en vrezen overlast. Omlegging is prima, maar niet in de buurt van mijn achtertuin is het motto geworden. Als de geschiedenis zich herhaalt is de uitkomst van het plan tot omlegging van de N201 voorspelbaar. Vandaar deze terugblik.

Bronnen: Streekarchief Vecht en Venen, Krantenknipsels 1971 waarin opgenomen de weekbladen De Dorpsstem en De Ronde Vener

1971 Het tracé van de A3 van noord naar zuid vlak langs Mijdrecht, waar toen net de kassenbouw langs de Schattenkerkerweg was begonnen. Het onderste tracé, van oost naar west met aansluiting op de A3, is de geplande omgelegde provinciale weg S21.

Een overzicht van de opgraving aan de Dorpsstraat in Mijdrecht

door Herman Lefers

De eerste aanwijzing, dat er in de Dorpsstraat in Mijdrecht een opgraving zou kunnen komen, kwam al enkele jaren geleden, met de sloop van het Nutsgebouw. Op die plaats zijn toen enkele boringen gezet om een indruk op te doen van de aanwezige resten van vroegere bewoning. Deze boringen gaven niet veel hoop op resultaat. Van de vier meetpunten was er één vervuild met olie, waarschijnlijk van een oude huisbrand-installatie, twee andere gaven alleen wat wortels en takjes. Er was slechts één boring met een klein beetje aardewerk. Dat was te weinig voor nader onderzoek op dat moment.

In de zomer van 2002 kwam er meer schot in de zaak. Er werden voorbereidingen getroffen voor de sloop van de Fortis bank, en van de winkel van de Decorette, waarin eerder Van Spengen was gevestigd. Eind september is er een kort gesprek geweest met de uitvoerder, Richard Reurings van bouwbedrijf Midreth. Dit gesprek werd begin oktober voortgezet met Paul Hoogers, coördinator veldwerk van de Archeologische Werkgroep Nederland. Hierbij bleek, dat de uitvoerder een zeer positieve instelling

had t.a.v. het archeologisch onderzoek, maar dat dit niet onmiddellijk kon beginnen, daar de zware machines voor het grondwerk een ongestoord terrein nodig hadden. Het grondwerk bestond uit twee delen: Het aanbrengen van een damwand rond het hele perceel en het maken van geboorde heipalen voor de nieuwe bebouwing. Deze activiteiten werden vlak na nieuwjaar 2003 afgerond.

De eerste archeologische verkenningen begonnen in het weekend van 11 en 12 januari 2003. De grond was op vrijdag nog wat bevroren, maar er kon een begin gemaakt worden met een aantal onderzoekspullen langs de Dorpsstraat, omdat op deze plek, langs de oorspronkelijke ontsluitingsweg van Mijdrecht, de meeste kans op bewoningssporen was. Dit was ook het geval bij de vorige opgraving, aan de andere kant van het gemeentehuis, voordat daar de nieuwe winkels met appartementen gebouwd werden. De aansluitende zaterdag werd benut om de eerste putten verder uit te graven, en de bodemprofielen, die in deze putten te zien waren, te tekenen en

te fotograferen. (Bodemprofielen zijn de zijkanten van putten of sloten, die recht zijn afgestoken, om alle lagen in de bodem goed zichtbaar te maken.) Ook werd de NAP hoogte van elk profiel ingemeten, op basis van een plek aan de Dorpsstraat, waarvan de hoogte door de bouwers aan de archeologen was doorgegeven.

Van de vier gegraven putten viel de meest zuidelijke (het verst van het gemeentehuis) al spoedig af, omdat daar vrijwel geen aardewerk of andere resten werden aangetroffen. Alleen (riet)veen. De put in de hoek nabij het gemeentehuis leverde de meeste informatie op. Op ongeveer 2,5 meter diepte kwam daar een laagje leem te voorschijn, juist op het oorspronkelijke veen. Door een scherf van aardewerk kon deze laag worden gedateerd op ongeveer 1300 na Christus. Ook de put, die enkele meters verder langs de Dorpsstraat was gegraven, leverde veel vondstmateriaal op. Er werden o.a. enkele kleine munten gevonden. Deze munten dateerden van 1600 tot 1610. Door dit succes werd iedereen enthousiast. Echter het leek er op dat de bouwput in de dagen hierna al zou worden uitgegraven, zodat verder onderzoek in deze hoek van het terrein onmogelijk zou worden. Na overleg tussen de archeologen, de historische vereniging, de uitvoerder, en de directeur van Midreth (Joop Leliveld) is bereikt, dat de betreffende hoek van de bouwput wat later zou worden aangepakt. Zodoende was er ook het volgende weekend weer veel gelegenheid om onderzoek te doen. Dit gebeurde in wat beter weer dan daarvoor. Het was in de put (uit de wind) zelfs wat warm. Besloten werd om een aantal profielen te bekijken langs het gemeentehuis om de opbouw van de bodem te kunnen zien vanaf de eerste bewoning weg verder het veen in.

Het werk in de bouwput was gemakkelijker geworden, omdat de uitvoerder van het grondwerk (Joep

Wobers van aannemersbedrijf Ravenhorst) veel bovengrond had weggegraven, dat voor het onderzoek van minder belang was. Bij het schoonmaken van de wand, enkele meters uit de Dorpsstraat, kwam een witte scherf naar voren. Na het fotograferen en tekenen kon deze uit het profiel worden gepeuterd, en tot onze verrassing was het een HELE kan van Siegburg aardewerk, een z.g. Jacoba-kannetje. Deze kan is gedateerd tussen 1350 en 1425. Ook bij de andere putten kwam veel materiaal te voorschijn, o.a. een soortgelijke Siegburg kan, maar in stukken.

Omdat dit het laatste weekend was, waarin de hele bouwput nog onderzocht kon worden, is ook op zondagmiddag nog wat gegraven. Hierbij is de aanleg van een sloot gevonden, vanaf de Dorpsstraat het terrein in. Ook is de verspreiding van de lemen laag onderzocht, vlak bij de damwand. Deze was veel groter dan in het eerste onderzoek en bleek plaatselijk meer dan 10 cm dik. De betekenis van deze laag moet nog onderzocht worden.

Gelukkig was in het volgende weekend de bouwput nog niet helemaal leeg gegraven, zodat -in samenwerking met de nieuwe uitvoerder Kees Pouw, de stagiaire Ellen Mecham en andere bouwmedewerkers, zoals timmerman Martin Kluijver, nog wat extra gekeken kon worden. Hierbij was vooral interessant de sloot, die het vorig weekend al gevonden was. Deze was duidelijk aanwezig in het profiel op een tiental meters vanaf de Dorpsstraat, en toonde o.m. het gebruik van takkenbossen als versteviging(?) van de wand van de sloot. Na het uitgraven is de grond gebracht naar familie Winkel in Waverveen. Hier is aan de archeologen de gelegenheid gegeven om nog meer materiaal te verzamelen, om zodoende het komende verslag over deze opgraving van nog meer gegevens te voorzien.

Ook dit gebroken kannetje van ongeveer 200 jaar oud behoorde tot de vondsten.

Het werd opgegraven op een diepte van vier meter.

Kun je nagaan welk een hoeveelheid grond er in de loop der tijden door de bewoners aan de Dorpsstraat is opgebracht om droge voeten te houden. En dan te weten dat inklinking en verzakking nog lang niet ten einde is.

Inkwartiering tijdens de Bataafse Republiek

door Marga Jacobs-de Ligter

Inleiding

Van maart tot mei 1795 werd, na het omverwerpen van het stadhouderlijk regime, met de Fransen onderhandeld over een onderling verdrag. Deze moeizame besprekingen resulteerden in het Haags Verdrag van 16 mei 1795. Hoewel de Bataafse Republiek door de Fransen erkend werd en als bondgenoot geaccepteerd was, waren de eisen die de Fransen stelden, niet bepaald gunstig te noemen. Naast de betaling van honderd miljoen gulden voor de hulp die Frankrijk verleend had bij het omverwerpen van het stadhouderlijk bewind, bepaalden ze onder meer dat de Bataafse Republiek dertig oorlogsschepen en de helft van haar landmacht onder Frans commando moest stellen. Bovendien moest de Republiek 25.000 Franse militairen onderhouden. Vele steden en dorpen werden met inkwartiering belast en moesten voor het grootste deel van de kosten voor deze troepen opdraaien. Bij de plaatsing van de troepen maakte het niet uit of de bewoners nu wel of niet op de hand van de Fransen waren geweest. Ook het idee dat deze inkwartiering van korte duur zou zijn, werd gelogenstraft. Deze inkwartiering was, naast de enorme schuldenlast waarmee de Republiek opgezaald werd, voor de bevolking het moeilijkst te dragen.

Inkwartiering in de Ronde Venen

Op 25 mei 1795 ontving de municipaliteit van Mijdrecht bericht over de met Frankrijk gesloten alliantie. Jacobus Verdam, secretaris van de Vaderlandsche Sociëteit (een patriottische instelling), feliciteerde de municipaliteit meteen met de gesloten overeenkomst en de verbintenissen met de Franse Republiek. Hij stelde voor een gedenkteken voor de vrijheid op te richten en dit door een plechtige, burgerlijke maaltijd openbaar in te wijden, zodra het verbond was geratificeerd. De municipaliteit reageerde enthousiast op dit voorstel. Naast een 'ordentlijk versierde' vrijheidsboom, die bij het Rechthuis werd geplant (blijkbaar een tweede boom, want er was er al eerder een geplant), werden ook twee 'ordentelijke' nationale vlaggen aangeschaft, één voor op de roomse en één voor op de gereformeerde kerk. Blijkbaar was men nog niet goed op de hoogte van de precieze inhoud van dit verdrag; anders had men waarschijnlijk minder enthousiast gereageerd. Begin januari waren in Mijdrecht nog Engelse troepen ingekwartierd. Later in de maand kwamen een onderofficier en een kwartiermaker van het korps jagers van Lunninck zich op de hoogte stellen van de mogelijkheid tot inkwartiering voor ruim dertig man en twintig paarden. Ze zouden slechts één nacht

blijven. Met het uitroepen van de Bataafse Republiek trokken deze soldaten verder. Helaas verliep dit niet altijd zonder problemen. Op 14 maart arriveerde er een compagnie artillerie van 150 man onder leiding van kapitein Ortmeijer. Deze toonde een patent van het Comité Militair uit Den Haag dat mede getekend was door de Franse generaal Pichegru. Deze compagnie moest te Mijdrecht en te Vinkeveen worden ingekwartierd. In Mijdrecht bleven een kapitein, vier officieren, vijf bombardiers, een chirurgijn, een eerste bombardier en 67 korporaa's of gemeen, tezamen 78 man, alsmede een chirurgijnsvrouw, een bombardiersvrouw en negen kanonniersvrouwen. De overige manschappen gingen naar Vinkeveen. Op 20 maart werd een commissie tot inkwartiering samengesteld, bestaande uit de burgers Jacobus Knijff, Pieter van Geelen en Adrianus Verdam. De burgers die bezwaren hadden tegen de voorgestelde inkwartiering, konden bij deze personen een met redenen omkleed bewaarschrift indienen; de commissie zou zich dan beijveren deze bezwaren zo spoedig mogelijk weg te nemen.¹ Wat denkelijk niet betekende dat ze aan de inkwartiering konden ontsnappen. Hoogstens werd misschien wat meer tegemoetkoming in de kosten aangeboden.

Eerlijke verdeling

Omdat Wilnis en Oudhuizen nog geen inkwartiering hadden en Mijdrecht hiermee sinds het begin van de revolutie onafgebroken belast was, werd aan de Provisionele Representanten 's Lands van Utrecht een verzoek gedaan om van de ingekwartierde kanonniërs een evenredig aantal in Wilnis en Oudhuizen te mogen detacheren, zodat een gelijke verdeling van de lasten kon geschieden. De representanten konden hierover blijkbaar geen besluit nemen, want het verzoek werd naar het Comité Militair in Den Haag gezonden. In Mijdrecht werd hierop onmiddellijk gereageerd en men besloot dat Hendrik de Bruijn onverwijld naar Den Haag moest afreizen om daar - op de geschiktste manier - een verzoek tot gehele of gedeeltelijke verplaatsing van de troepen te doen. Hier was ineens sprake van gehele verplaatsing. Inkwartiering vormde voor de bevolking uiteraard een zware belasting en Mijdrecht had veel moeite om het grote aantal soldaten een goed onderdak en voldoende voedsel te verstrekken. De Bruijn kreeg het comité niet te spreken. Hij overhandigde daarop het verzoek aan Hendrik de Lavoje, een burger uit Mijdrecht, die zich in Den Haag ophield. Deze beloofde alles in het werk te stellen om het patent veran-

derd te krijgen. De municipaliteit nam hiermee genoegen. Op 25 april ontving de gemeente de gewenste toestemming. Een deel van de op dat moment uit 80 manschappen bestaande, ingekwartierde troepen mocht in Wilnis en Oudhuizen gedetacheerd worden. Terstond werden 57 mannen en 7 vrouwen overgeplaatst. In Mijdrecht resteerden nog 22 mannen en 4 vrouwen. Gezien de grootte van de diverse plaatsen stuurde Mijdrecht wel erg veel van de ingekwartierde personen weg. Het zwaartepunt van de inkwartiering kwam nu in Wilnis en Oudhuizen te liggen. Wilnis was dit gegoochel ook opgefallen en men protesteerde terstond tegen deze verdeling. Op 20 juni werd Mijdrecht verzocht in volkomen evenredigheid van het onderling vermogen van de drie dorpen de detachering te laten plaatsvinden. Mijdrecht haalde bakzeil. Met wederzijdse goedkeuring werden de ingekwartierden als volgt verdeeld:

Tabel 1¹: Verdeling ingekwartierden

Plaats	Man nen	Vrou wen	Totaal
Mijdrecht	46	7	53
Oudhuizen	17	2	19
Wilnis	18	3	21
Totaal	81	12	93

In Mijdrecht werden de troepen over drie regio's verdeeld: 27 mannen en 5 vrouwen in het dorp, 10 mannen en 1 vrouw aan het water en 9 mannen en 1 vrouw in De Hoef. Aanvankelijk waren er 11 vrouwen onder de ingekwartierden. Waar die twaalfde vandaan kwam, is niet bekend. Misschien had zij zich later bij haar man gevoegd, of was het een marketenster. Na al deze moeite kreeg men op 27 juni 1795 van het Comité Militair uit Den Haag plotseling te horen dat de manschappen zouden vertrekken. Terstond na het verzamelen van alle troepen werden zij op transport gesteld naar Groningen. Er ging een zucht van verlichting door de Ronde Venen.

Klachten

Toch was nog niet al het leed geleden. Blijkbaar verbleven er nog steeds soldaten en hun gezinnen in Wilnis, gezien de op 16 september 1796 door het gemeentebestuur van Wilnis aan het Comité van het Bondgenootschap te Lande gezonden klachten. Deze behelsden de last die de inkwartieringen teweegbrachten, alsmede het misbruik dat hiervan gemaakt werd. Dit laatste betrof voornamelijk de vrouwen en kinderen. Wat zij precies op hun kerfstok hadden, is helaas niet

meer te achterhalen. Ook kwamen er klachten binnen over het misbruiken van het marsreglement, waarin regels stonden voor passerende troepen. Besloten werd alle korpsen van het Bataafse leger aan te schrijven. Ten eerste moest de marsregel van 30 juni, hoewel deze exact moest worden nagevolgd, niet langer gerekt worden dan de bedoeling was. Deze regel kon zodoende niet langer dan een verblijf van ten hoogste twee dagen inhouden. Ten tweede waren de nationale troepen die zich langer dan twee dagen ergens ophielden, verplicht - zowel de officieren als de gewone soldaten - zelf de kosten voor hun inkwartiering en vertering te bekostigen. Dit gold ook voor de vrouwen en kinderen die ze bij zich hadden. Deze kosten zouden dan niet ten laste komen van de burgers, die al zoveel te dragen hadden.

Opnieuw soldaten in de Ronde Venen

Op 30 juni 1797 ontving de schout van Mijdrecht de mededeling van een officier van de zevende halve brigade Hollandse infanterie, dat op de eerstvolgende zondag 190 manschappen zouden worden ingekwartierd. Deze klap kwam hard aan. Zoveel troepen had de gemeente nog nooit binnen haar grenzen gehad. Buurmeester Hendrik de Bruijn was van mening dat Mijdrecht deze lasten niet alleen kon dragen.¹ Thamen, Uithoorn en Mijdrecht aan het water zouden aan deze inkwartiering eveneens hun steentje moeten bijdragen. Hij verzocht hiervoor om een lijst van huisgezinnen aan het water. De Bruijn en Wagenman, die belast werden met de inkwartiering aan het water, kregen ongenoegen met Thamen en Uithoorn. Volgens hen werd Mijdrecht veel zwaarder belast dan zij. De municipaliteit besloot daarop voortaan geen combinatie meer aan te gaan met andere dorpen; ieder district moest voortaan apart behandeld worden. Blijkbaar verliep deze inkwartiering, ondanks het aanzienlijk aantal manschappen, niet erg problematisch. Verdere aantekeningen hierover zijn in de resoluties namelijk niet te vinden.

De laatste notities betreffende inkwartieringen komen pas in de resoluties van 17 april 1801 voor. Hierbij gaat het om een aanschrijving van de Agent (minister) van Oorlog met het verzoek de Bataafse troepen die uit Duitsland terugkeerden, met '...inkwartiering en anderszints te tracteren en te behandelen als zij verdienen welke met de grootste moed en standvastigheid de verschikkelijkste gevaren des oorlogs hebben getrotseerd...'.¹ Deze soldaten hadden de eer der Bataafse natie en de wapenen gehandhaafd. Uiteraard kon de municipaliteit deze oproep niet negeren. Men besloot zoveel mogelijk

aan het verzoek tegemoet te komen.

Tijdens het bewind van Lodewijk Napoleon kreeg de Nederlandse bevolking opnieuw met inkwartiering te maken. In april 1810 werd een traktaat met Frankrijk gesloten voor het legeren van een troepenmacht van zesduizend man. Deze moest welwillend ontvangen worden. De Fransen gaven zelf de regels voor inkwartiering en voor het te verstrekken voedsel. De Franse douaniers, gelegen aan de kust van het Koninkrijk Holland, vielen niet onder deze maatregelen. De bedienaren van de godsdienst, van welke gezindte ook, zouden zo veel mogelijk van deze inkwartiering worden vrijgesteld. Alleen in uiterste nood zou een beroep op hen worden gedaan. Alle steden en dorpen kregen een publicatie over de inkwartiering toegezonden.

In de Ronde Venen werd Mijdrecht over het algemeen het zwaarst belast met de inkwartiering. Hoewel de municipaliteit trachtte een evenredige verdeling van de soldaten te krijgen over de andere dorpen in de regio, ging dit vaak moeizaam. Men moest zich tot de hoogste instantie wenden om een betere verdeling voor elkaar te krijgen. De andere municipaliteiten stonden uiteraard niet te popelen om man-

schappen te huisvesten. Toch leden de inwoners hier nog niet zo erg onder de inkwartiering als die in de dorpen boven het IJ, waarnaar Nieuwenhuis onderzoek heeft gedaan. Daar trokken de mensen zelfs weg omdat ze de lasten van inkwartiering niet meer konden dragen.¹ Vooral doordat de inkwartieringen niet bij één keer bleven, nam de onrust onder de bevolking toe. Zo waren de troepen weg of de volgende stonden alweer voor de deur. Iedere keer vreemde en waarschijnlijk niet bepaald beschaafde lui over de vloer: menigeeen zag hun komst met angst en beven tegemoet. Pas na het vertrek van de Franse troepen in 1813 kon men weer opgelucht adem halen.

Geraadpleegde bronnen

¹ Oud archief Mijdrecht no. 2, Resoluties maart 1795.

¹ Ibidem no. 2, 25 maart 1795.

¹ Een buurmeester is iemand die verantwoordelijk was voor een bepaalde buurt, onder andere voor de bestrating en de verlichting.

¹ Ibidem no. 3, Resoluties 17 april 1801.

¹ T. Nieuwenhuis, *Keeshonden en prinsmannen*. Durgerdam, Ransdorp en Holisloot. 1780-1813 (z.p. 1986) 110-

Franse soldaten waren geen lieverdjes. Dit gebeurde in 1813 in Woerden tijdens de terugtocht van het Franse leger naar Frankrijk. Gelukkig zijn dergelijke taferelen Mijdrecht gespaard gebleven.

Gravure collectie Meulman 'Woerden in slagtaand' Bron: Geschiedenis van de provincie Utrecht. Uitgeverij Het Spectrum 1997

De historische vereniging heeft een nieuwe website

door Ton Hagen

De internetters onder onze leden zullen het wellicht al gemerkt hebben: de site van de historische vereniging is sinds kort drastisch gewijzigd, zowel wat lay-out als wat inhoud betreft. In dit artikel wordt in hoofdlijnen de website doorgenomen.

Als u de site van de vereniging opent via het site-adres komt u op de HOMEPAGE (zie plaatje met adres aan het eind van dit artikel). Hierin vindt u in de linkerkant (in blauw) de rubrieken, waarop geklikt kan worden. Dit geeft onmiddellijk een duidelijk beeld waar de vereniging zich allemaal mee bezig houdt. De rubrieken zijn te onderscheiden in informatief en interactief, terwijl sommige rubrieken van zoekfuncties zijn voorzien. Op de HOMEPAGE kunt u tevens het gastenboek bekijken of een reactie over de website geven door het tekenen van het gastenboek. Uw reactie wordt zeer op prijs gesteld. Ook vindt u op de HOMEPAGE wat er nieuw is op de website en informatie over de wekelijkse verenigingsavond.

Informatief

De rubriek GESCHIEDENIS laat in grote lijnen het ontstaan en de ontwikkeling van het gebied "De Ronde Venen" zien en vertelt aan de hand van drie kaarten uit 1746, 1860 en 1935, die tussen het verhaal te zien zijn. Het is het verhaal van de ontginning (vanaf eind 11e eeuw), de ontvening (vanaf de 14e eeuw) en de droogmaking (vanaf de 19e eeuw). Onder Plaatselijk Bestuur in deze rubriek is schematisch weergegeven de ontwikkeling van negen gerechten naar één gemeente De Ronde Venen: een veel gevraagd plaatje.

De rubriek BESTUUR geeft informatie over de doelstelling van de vereniging en de bestuurssamenstelling.

Onder NIEUWS EN ACTIVITEITEN vindt u actueel nieuws en recente activiteiten van de vereniging. Daar is ook te vinden een oproep voor vrijwilligers, die het werk van de vereniging actief willen ondersteunen. Daaraan is nog steeds dringend behoefte.

De rubriek PROOSDIJER PUBLICATIES geeft informatie welke boeken er verschenen zijn via de Stichting "Proosdijer Publicaties" en met welke boeken de stichting bezig is.

In de rubriek WINKEL vindt u informatie over wat de vereniging zoal te koop heeft (Proosdijkoeriers, boeken, video's, CD-Roms), met vermelding van prijzen en verkooppunten.

De rubriek LINKS geeft een overzicht van andere instellingen in de provincie Utrecht en het gebied

'De Rijnstreek' die zich bezighouden met cultuurhistorie en een website onderhouden, te weten historische verenigingen, musea, erfgoedinstellingen en archiefdiensten. Door op een instelling te klikken komt u in de website van die instelling terecht.

Interactief en zoekfuncties

Er is de nodige aandacht besteed aan de interactiviteit van en zoekfuncties in de site. Zo kan men zich via de rubriek LID WORDEN on-line aanmelden als lid.

Als experiment zijn onder "FOTORUBRIEK" drie foto's uit de nog steeds groeiende collectie van het streekarchivariaat 'Vecht en Venen' te zien, waarvan weinig bekend is. Onze vereniging is het streekarchivariaat behulpzaam bij het beschrijven van foto's uit ons gebied. Met dit experiment wordt gepoogd via internet informatie over foto's te verkrijgen, wat kan geschieden door te reageren via de reactiepagina (rubriek REAGEREN). Deze rubriek kunt u ook gebruiken voor suggesties, op- of aanmerkingen of vragen door on-line een formulier in te vullen. De bedoeling is een foto te vervangen door een andere, wanneer er voldoende bekend is van de betreffende foto.

Ook als experiment is in de rubriek GENEALOGIE een aantal bronnen in elektronische vorm raadpleegbaar. Het betreft het Registre Civique van Vinkeveen, het doopregister van Uithoorn voor wat betreft de Mijdrechtenaren aan de Amstel en het trouwregister van de Rooms-Katholieke Statie van Waveren.

Professionele zoekfuncties zijn ondergebracht in de rubrieken PROOSDIJKOERIER, BIBLIOTHEEK en MONUMENTEN, die bijzondere aandacht verdienen. Het principe van alle drie van deze zoekmachines is gelijk:

- u zoekt iets (in de "Proosdijkoerier", in de bibliotheek, in de monumentenlijst) door middel van een zoekopdracht in de vorm van keuzelijsten;
- na invulling van een zoekopdracht en klikken op 'Zoek' krijgt u een zoekresultaat;
- nadere gegevens van een zoekresultaat krijgt u door op 'Details' te klikken.

Omdat het zoeken naar artikelen in "De Proostkoe-

rier”, later “De Proosdijkoerier” (te vinden onder de rubriek PROOSDIJKOERIER onder ZOEKEN) de meest uitgebreide zoekmogelijkheid betreft wordt hier wat dieper op ingegaan. Op dit moment is alle informatie over artikelen uit de periode 1985 tot en met 2002 (jaargangen 1 t/m 18) in de zoekmachine opgenomen. Voor alle duidelijkheid: u krijgt informatie over de artikelen en dus niet de teksten van artikelen te zien. Jaarlijks zal er een jaargang toegevoegd worden.

Gezocht kan worden in een aantal selectiecriteria, waarvan er minimaal één ingevuld dient te worden. U bent vrij in de keuze van de criteria, welke zijn:

- Woorden, waarbij u de keuze heeft uit woorden in de titel of in de inhoud of vrij zoeken, wat betekent dat gezocht wordt naar woorden in de titel en in de inhoud.
- Gebied, alfabetisch onder de balk weergegeven.
- Tijdvak, van prehistorie t/m de 21^e eeuw.
- Trefwoord, alfabetisch onder de balk weergegeven.
- Auteur, alfabetisch op achternaam.

U kunt uw zoekopdracht verfijnen door meerdere criteria (balken) in te vullen. Ter verduidelijking het volgende voorbeeld:

U wilt weten wat er in de “Proosdijkoerier” over oorlogen is geschreven. U klikt in de zoekopdracht onder de balk Trefwoord ‘Oorlogen’ aan (tip: het trefwoord “Oorlogen” vindt u sneller door op uw toetsenbord de letter o in te toetsen en dan via het pijltje ∇ naar ‘Oorlogen’ te gaan) en vervolgens klikt u op ‘Zoek’. Als zoekresultaat wordt aangegeven dat 34 artikelen zijn gevonden, met vermelding van titels en beschrijvingen. Het betreft artikelen over oorlogen vanaf de middeleeuwen tot en met de 20^e eeuw.

Wilt u alleen artikelen raadplegen over de Tweede Wereldoorlog, gaat u door middel van Terug naar zoekscherm (bovenin te vinden bij zoekresultaten) terug naar de zoekopdracht. U vult dan naast het trefwoord ‘Oorlogen’ de balk Tijdvak in door op de 20^e eeuw te klikken en vervolgens op ‘Zoek’. Als zoekresultaat resteren er dan 23 artikelen.

Bent u alleen geïnteresseerd in de gebeurtenissen in Vinkeveen gedurende de Tweede Wereldoorlog vult u de volgende balken in het zoekscherm in:

Gebied: Vinkeveen Tijdvak: 20^e eeuw

Trefwoord: Oorlogen

Als u dan op ‘Zoek’ klikt, resteren er nog 8 artikelen. Wilt u over 1 artikel meer weten, dan kunt u door in het zoekresultaat op ‘Details’ van een artikel te klikken aanvullende informatie raadplegen omtrent o.a. auteurs, trefwoorden en in welke jaargang, nummer en blz. het artikel te vinden is.

In de zoekmachine bij BIBLIOTHEEK kunt u de ±

750 uitgaven raadplegen, welke onze vereniging momenteel rijk is aan boeken, rapporten, scripties, dissertaties, etc. Gezocht kan worden uit woorden uit de beschrijving, waarin zijn verwerkt de auteurs, de titels, plaats en jaar van uitgifte en/of gebied, welk laatste criterium alfabetisch onder een balk zijn weergegeven. Als zoekresultaat krijgt u te zien een nummer (plaats in de bibliotheek) en een beschrijving. De uitgaven zijn in te zien tijdens de wekelijkse verenigingsavonden. Nieuwe verworven uitgaven zullen eenmaal per jaar aan deze database worden toegevoegd.

In de zoekmachine bij MONUMENTEN kunt u zoeken naar ± 150 rijksmonumenten en gemeentemonumenten in ons gebied, die door het Rijk en de gemeente De Ronde Venen als zodanig zijn aangewezen. Dit jaar zal de laatste tranche gemeentemonumenten door de gemeente De Ronde Venen worden vastgesteld, waarmee de database zal worden aangevuld.

De zoekopdracht bestaat uit 3 balken, te weten Tekst (wat full-text zoekt naar woorden in beschrijvingen), Straat en Plaats (beiden alfabetisch onder de balk weergegeven). Het zoekresultaat is uitgesplitst naar soort monument (G = Gemeentemonument en R = Rijksmonument), naar plaats, naar adres en naar beschrijving van de monumenten (trefwoorden). Door in het zoekresultaat op ‘Details’ van een monument te klikken krijgt u een korte, vaak technische, beschrijving van het monument te zien met foto. Aan dit onderdeel wordt nog steeds gewerkt: niet elk monument is nog voorzien van een foto en/of beschrijving. Naast technische beschrijvingen is er ook behoefte aan historische beschrijvingen van de monumenten. Wie van de leden van de vereniging voelt zich geroepen hieraan een bijdrage te leveren?

De makers van deze website hebben sedert augustus vorig jaar veel vrije tijd en energie gestoken in het bespreken van de opbouw van deze geheel vernieuwde site, het maken van deze site met databases, het ‘inkloppen’ van teksten, het scannen van teksten en foto’s, etc. Hoe verder de ontwikkeling van deze site vorderde, hoe enthousiaster de makers over de resultaten werden. Getracht zal worden de website actueel te houden en eventueel verder te verbeteren of te vernieuwen. Heeft u ideeën ter verbetering van de site, op- of aanmerkingen of vragen over de site, of wilt u daadwerkelijk meewerken aan de verdere opbouw van de site? Laat ons dit weten via de rubriek REAGEREN.

Mogen wij u verwelkomen op de website van onze vereniging: www.histver-pl.nl ?

Historische Vereniging "De Proosdijlanden"

HOME

KORTE
GESCHIEDENIS

FOTORUBRIEK

BESTUUR

LID WORDEN

NIEUWS EN
ACTIVITEITEN

PROOSDIJKOERIER

PROOSDIJER
PUBLICATIES

BIBLIOTHEEK

GENEALOGIE

MONUMENTEN

ARCHEOLOGIE

WINKEL

LINKS

GASTENBOEK

REAGEREN

WELKOM op de website van
de

Historische Vereniging "De
Proosdijlanden"

teken
gastenboek

bekijk gastenboek

Nieuw op deze website

08-02-2003

Aankondiging van de artikelen in de nieuwe editie (maart 2003) van "De Proosdijkoerier". Het totale overzicht van de artikelen verschenen tot en met jaargang 18 (2002) is met een geheel nieuwe zoekmachine voor u toegankelijk gemaakt.

06-02-2003

De activiteiten van de werkgroep Archeologie zijn vanaf heden te vinden in de rubriek ARCHEOLOGIE.

18-01-2003

Als u de vereniging behulpzaam wilt zijn bij het beschrijven van foto's, breng dan een bezoek aan de nieuwe fotorubriek.

17-01-2003

De vereniging wil u laten kennismaken met de artikelen in "De Proosdijkoerier". Als voorbeeld is op de website in de rubriek Proosdijkoerier het artikel uit jaargang 18 nr. 4 (december 2002) "Het gevecht tussen de 'U 70' en de 'Mijdrecht'" geplaatst.

Bestuurlijke maatregelen onder Napoleon

Door Marga Jacobs- de Ligter

Behalve met de conscriptie werden de Ronde Venen onder Napoleon met andere bestuurlijke maatregelen geconfronteerd. Op 1 augustus 1811 ontvingen de maires van Waverveen en Waver een aanschrijving van de heren auditeur bij de staatsraad, onderprefect van Amsterdam van 18 juli jl. no. 296, waarin de benoeming vermeld stond van de maire, de adjunct-maire en de municipale raden. Bij besluit van de heer Request-meester, Graaf des Rijks, Lid van het Legioen van Eer, Prefekt van het departement Zuiderzee, waren de volgende personen, die de eed van gehoorzaamheid aan de constitutionele wetten van het keizerrijk en van trouw aan de keizer hadden afgelegd, benoemd: Dirk Holland maire, Marten Wassenaar adjunct-maire en Frans Visser, Jan van Wieringen, Klaas Zondervan, Adrianus Kriek en Jeremias de Ru municipale raden. Op 1 augustus werden deze benoemingen aan het publiek kenbaar gemaakt. De maires van Waver, Waverveen, Botshol en Ruije Wilnis werden in kennis gesteld van de benoeming van nog vijf municipale raden, te weten Jan Houweling, Hendrik Heijink, Jan Verhoef, Timotheus van den Bosch en Hendrik Kleinzoon. Bij deze benoemingen werd een lijst van de hoogstaangeslagenen geraadpleegd. Uit Waverveen is nog een dergelijke lijst overgeleverd waarop de hoogstaangeslagenen voor de belasting staan vermeld.

De beroepen van veenbaas, koopman en timmerman waren in Waverveen en omstreken blijkbaar goed betaald, gezien het feit dat ze op bovenstaande lijst voorkomen. Uit de hier vermelde inwoners werden ook enkele van de bovenvermelde notabelen gekozen.

In 1812 werden nieuwe kandidaten voor de secretarispost van de gemeente Mijdrecht en Wilnis voorgesteld. Willem Stolte en P.G. de Vos waren de kandidaten voor Mijdrecht; Jacob Verdam, die reeds lange tijd secretaris in Mijdrecht was geweest, was kandidaat voor Wilnis. Stolte was door de maires van zowel Mijdrecht als Wilnis naar voren geschoven. Het arrondissement van Utrecht was van mening dat Stolte over de nodige kwaliteiten beschikte om de functie goed uit te oefenen; bovendien was hij in Mijdrecht woonachtig, hetgeen - gezien de geografische situatie - noodzakelijk werd geacht (NB schout Heijstek werd hiervoor destijds weggestuurd). Willem Stolte, geboren op 10 mei 1787, was klerk op het bureau van de vredesrechter te Mijdrecht en deze functie vervulde hij ook op het gemeentehuis van Mijdrecht en Wilnis. Tot april 1810 werkte hij op het koninklijke secretariaat van Holland, daarna was hij tot 31 augustus 1810 werkzaam bij de keizerlijke notaris A. Verdam te Mijdrecht. In een brief van 7 oktober 1812 van J. Dasgevach (?), gericht aan de burgemeesters, werd de heer Stolte

Tabel 1: Lysts des plus imposés habitants de la commune de Waverveen¹

Naam	Voornaam	Beroep	Woonplaats	Leeftijd
Wieringen, van	Jan	winkelier	Waverveen	62
Koolwijk	Jacques	arts	Waverveen	62
Wassenaar	Jacob	veenbaas	Nes	33
Visser	Frans	molenaar	Nes	64
Breemen, van	Cornelis	koopman/veenb.	Waverveen	58
Grondman	Johan	koopman/winkel.	Achterbos	47
Breemen, van	Willem	koopman/veenb.	Achterbos	31
Monsbergen	Jan	boer	Nes	45
Houweling	Jan	timmerman	Waverveen	40
Verhoef	Jan	timmerman	Waverveen	39
Bosch, v.d.	Timotheus	koopman	Waverveen	40
Breeveld	Cornelis	koopman/veenb.	Waver	66
Verwoerd	Jan	schoenmaker	Waver	47
Grieken, van	Cornelis	timmerman	Achterbos	73
Grieken, van	Lambert	timmerman	Waver	48

ten zeerste aanbevolen als secretaris. Volgens Dasge-
vach, die wel zijn zwager bleek te zijn, was Stolte
een intelligent man. Of hij inderdaad benoemd werd,
is helaas niet meer vermeld.

Zowel onder Lodewijk Napoleon als Napoleon werd
de republiek in andere departementen verdeeld. Hoe
de bevolking van de Ronde Venen op al deze wij-
zingen reageerde, is niet bekend. Wel weten we dat
ze vanuit Den Haag het ene bevelschrift na het an-
dere toegezonden kregen. Het gemeentebestuur had
deze bevelen maar uit te voeren. Uiteraard zal dit de
nodige problemen met zich meegebracht hebben.
Bovendien werden de gemeentebesturen bedolven

onder de instructies. De meest ingrijpende maatregel
die genomen werd, was de invoering van de militaire
dienstplicht. Aanvankelijk leek het tijdens het be-
wind van Lodewijk Napoleon nog om vrijwillige
indiensttreding te gaan, maar onder Napoleon kwam
hieraan snel een einde. Er waren niet veel mannen
die onder de conscriptie uitkwamen. Het mag dan
ook niet vreemd heten dat in het gehele land hierte-
gen regelmatig verzet ontstond.¹ Niemand voelde
ervoor in de legers van Napoleon te dienen, zeker
niet na het echee van de Napoleontische legers tegen
de Russen in 1812. Een behouden thuiskomst was
niet erg waarschijnlijk.

¹ Oud archief Vinkeveen-Waverveen, circulaire 256, 12-11-1813

² Zie J. Joor. De adelaar en het lam (Amsterdam 2000)

EERSTE OPROEPING VAN 20 TOT 40 JAAREN.

De Maire van Ouder - Amstel roept
hij bezen op alle Manspersonen, wonende in den Ron-
denhoep, Holendrecht en Binnebulwyk, onder deze
Gemeente / geboren zedert den 1sten January 1773 tot
en met den 31sten December 1792, ten zy zulieden eene
Publique / Administratie / Regterlyke of Kerkelyke
Functie bekleeden / om te compareeren op Dinsdag
den 23sten April 1813 / op het voorsz. regthuis te
Ouderkerk aan den Amstel, van voorsz. middags 10 tot
's namiddags 1 uuren; ten einde zich voorsz. den Dienst
der Nationale Garde te doen inschryven / en om zoo
wegens hun selven / als hunne familie de nodige
navigten te geven. —

Zy / die bezuimen mogten / om aan breeze Oproe-
ping ten bepaalden dage / stiptelyk te volvoen / zul-
len van Regiswegen aangewezen woerden / en aan het
hoofd der Controle van hunne Compagnie woerden
gebzagt / als een gedeelte uitmakende van het Con-
tingent van Activiteit / en zullen tot Remplacering
niet woerden toegelaten. —

Alles consozm Besluit van den Heer Prefect van
het Departement van de Zuiderzee in dato 13 April
1813. —

De Maire voornoemd

A L B^s L U D E N.

NB Een yder wordt gewaarichouwt ten
bepaalden dag en uur te compareeren,
dewyl Zaterdag den 24 April 1813
de Roosters gesloten zyn.

Te Amsterdam, ter Boekdrukkery van P. E. BRIËT, in de Stillteeg en hoek van de N. Z.
Achterburgwal.

Oproep tot deelname aan de Nationale Garde. Uit de tekst valt op te maken dat het
hier bepaald geen vrijwillige deelname betreft.

De 'Mijdrecht' op walvisvaart

door Ronald Hartsink

Het onderstaande artikel verhaalt van een reis van het motortankschip "Mijdrecht" (laadvermogen ruim 11.000 ton en in 1931 gebouwd bij de Rotterdamse Droogdok Maatschappij) dat, net na de Tweede Wereldoorlog, er op uit werd gestuurd om de walvisvaarders te bevoorraden.

Wat vooraf ging

Geen haar heeft het overigens geschied of de "Mijdrecht" had deze reis nooit kunnen maken; in 1941 namelijk werd ze, op volle zee en in geallieerd konvooi varende, door een Duitse torpedo getroffen en zwaar beschadigd. Desondanks ramde het schip, in deze gehavende staat, alsnog doelbewust een Duitse onderzeeboot, die daardoor zodanig beschadigd raakte dat overgave aan de geallieerde vloot de enige uitweg bleek. Voor deze heldhaftige daad werd het schip en zijn bemanning in 1948 koninklijk onderscheiden. Maar goed, dat is een ander verhaal.

Hier gaat het om de walvisvaart, die na WO 2 onverminderd doorging, alhoewel het zich toen al liet aanzien dat, indien men de vangst op even grote schaal als voor de oorlog zou voortzetten (vanaf 1931 bijvoorbeeld werden er alleen al in de Zuidelijke IJszee (Antarctica) jaarlijks 40.000 walvissen gevangen), de zeeën snel uitgeput zouden raken. Veel van de ooit 90 soorten van deze machtige zoogdieren zijn inmiddels uitgestorven en wat resteert telt vaak niet meer dan enkele duizenden exemplaren. Het hierboven genoemde tankschip werd gecharterd door de N.V. Walvisvaart en ingezet om de "Willem Barendsz", die onderweg niet kon bijtanken, te bevoorraden met stookolie.

De IJszee in

De beschrijving van de reis begint donderdag 30 december 1948 in Kaapstad, met bestemming de Zuidelijke IJszee. Ergens in deze onmetelijke zee moest de Willem Barendsz zich bevinden en men koerste aan op de laatst bekende positie van dit schip. De klok werd weer op 'zonnetijd' gezet (ze had steeds Kaapse tijd geweest) en men voer af in de wetenschap dat meteen al zware zeegang was te verwachten, zodra men de Tafelbaai achter zich had gelaten. Het gemoed van de bemanning werd voorts op de proef gesteld omdat zij, na het gastvrije en prettige verblijf in Kaapstad, Oud en Nieuw moesten vieren aan boord van de Mijdrecht, ver van familie en vrienden. Bovendien werden sommigen zeeziek....Men probeerde de stemming erin te krijgen door het bakken van olieballen (voor diegenen met zeebenen dan...), "een teken des daags!" zegt de

scheepskok. Het weer hield zich aanvankelijk goed die eerste dagen, maar later zal de bemanning ruw kennis maken met de 'roaring forties, de beruchtste slecht-weerplaats op aarde'. Het scheepsjournaal vermeldt "dooreenlopende deining, zwaar slingerend en stampend schip, stortzeeën op het hoofddek en tankdeksels" (zouden die losgeraakt zijn en zich dan, onder druk van een tot kracht 7 aanwakkerende wind, op roekeloze wijze over het schip hebben verspreid?).

IJsbergen

Na enige tijd komt de Mijdrecht zo dicht bij de Zuidpool dat de stuurlieden 's nachts moeten uitkijken naar ijsbergen, met behulp van een (toen niet al te moderne) radar. Mevrouw Vinke, die als passagier (en als vrouw van de directeur van de N.V. Walvisvaart) meevoer, vroeg aan de 3e stuurman E. Platt haar 'te porren' als de eerste ijsbergen in het zicht zouden komen. Die lieten zich evenwel 's nachts pas zien, zodat de schrijver van dit dagboek het wreed vond om "in deze barre nacht mevrouw Vinke te porren" en dat dus maar naliet....Ondertussen is men de Barendsz tot op 1000 mijl genaderd en krijgt men contact via de 'draadloze telefonie' "Hallo Mijdrecht, hier de Willem Barendsz, wij luisteren uit". Kapitein Teensma stuurt een soortgelijk woordje terug. Het wordt kouder en kouder en diegenen die buitenwerk hebben, krijgen jasjes van konijnenbont. Zaterdag 8 januari 1949 komt de Willem Barendsz in zicht. Het eerst zijn de enorme rookwolken te zien die het schip uitbraakt en "dat is een goed teken want dat betekent een record-productie" van walvisvlees, dat men kookte ter verkrijging van traan en olie. Na het eten moet de bemanning, ieder met zijn eigen specifieke taak, zich gaan concentreren op het langszij komen bij de Barendsz, een werk dat heel nauw luistert en waarbij het weer niet meewerkt (er is nogal wat deining). De walvistraan die de Willem Barendsz aan boord geproduceerd heeft moet namelijk worden overgeladen in de Mijdrecht. Er is menige 'sappige vloek' te horen als men bezig is met 'kokosrekkers en stalen waaiers'. Bovendien moet er een 'mandje' worden klaargemaakt, waarmee post, passagiers en stores worden 'overgehiewd'. Er volgt nog meer nautisch jargon. Men is in de weer met 'geien, winchen en runners'. Nadat de stookolie is

overgeladen naar de Barendsz, moeten de tanks van de Mijdrecht worden schoongemaakt; een zeer precieze en tijdrovende klus, want in die tanks wordt de traan van de Barendsz overgeslagen. Later steekt er 'n flinke wind op en de Barendsz is 'aan de tippel geslagen'. De Mijdrecht volgt haar 'als een zoet hondje'.

Zondag 16 januari komt de Mijdrecht voor het eerst in pakij's terecht, met uitzicht op een groep zeehonden, die rustig op een ijsschots liggen te zonnebaden. Toen "wij de schots een eindje opzij schoven, keken de snurkende zeehonden verontwaardigd om en van ons geschreeuw trokken ze zich vervolgens niets aan, ze dutton gewoon door".

Aan boord van de Willem Barendsz gaat ondertussen het volcontinu-bedrijf, wat de walvisvangst is, in al zijn bloederigheid door. Men kijkt er dan ook niet van op wanneer er op zeker moment, tijdens de zoveelste uitruil van stookolie en traan (dat ging niet in één keer), het waarschijnlijk niet meer zo frisse stofelijke overschot van een Noorse zeeman aan boord van de Mijdrecht wordt gebracht om naar zijn vaderland terug gebracht te worden.

De terugweg

Dan komt er een weersomslag; sneeuw, mist en wind teisteren de beide schepen die daarom nogal eens aan elkaar vastgesjord moeten worden om het overladen te vergemakkelijken. Op 5 februari passeert men 66 graden Zuiderbreedte (nog dieper het Zuidpoolgebied in) en, wonder boven wonder, het zonnetje komt tevoorschijn en het lijkt opeens wel lente want de kou is uit de lucht. Een paar dagen later zit de Mijdrecht bijna vol met traan (ruim 10.000 ton) en maakt men zich op voor de terugreis. Er komt nog wat post en enige passagiers aan boord, bestemd voor Kaapstad en Holland en na het 'volle kracht vooruit!' (na het steeds langzaam achter de Barendsz aansukkelken) heeft de bemanning het gevoel nu eindelijk weer eens flink op te schieten. De Mijdrecht bereikt na een week weer de 'roaring forties', waar het nu eens windstil en de zee spiegelglad is. Nog 250 mijl naar Kaapstad, waar men woensdag 16 februari 1949 hoopt aan te komen. Daar wacht weer een gastvrije ontvangst en dikke brieven van thuis!

Voor dit artikel hebben wij dankbaar geput uit het dagboek van 3e stuurman E.Platt; een dagboek dat later in handen is geraakt van de voormalige burgemeester van Mijdrecht, dhr. J.van der Haar, welke laatste het kennelijk aan het Mijdrechtse gemeentelijk archief heeft afgestaan.

Grasduinen in een goudmijn?

door Jan Blom

"Er zit zoveel interessante informatie in de historische archieven van ons waterschap, daar heb je als buitenstaander geen idee van. Ook over Mijdrecht, Vinkeveen en Wilnis is zeker het nodige te vinden in de archieven van het Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht."

Aan het woord is drs. Jan Blom, waterschapsarchivaris bij het hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht (AGV). Hij roept de lezers van de Proosdijkoerier op eens te komen neuzen in de archieven van het waterschap. Blom: "Als je op de kaart kijkt naar het beheersgebied van AGV, dan zie je dat Mijdrecht, Vinkeveen en Wilnis alle drie binnen ons gebied liggen. De waterschappen waar deze drie plaatsen ooit onder vielen, zoals de 3 Bedijkingen, Groot Mijdrecht, Groot Wilnis-Vinkeveen, behoren tot de rechtsvoorgangers van AGV. Alle historische informatie, die bewaard is gebleven van deze rechtsvoorgangers, is nu in beheer van het huidige waterschap AGV. Deze archieven zijn een ware goudmijn. Er is een schat aan informatie op te delven."

Als grootste waterschap van Nederland heeft AGV ook een van de grootste historische waterschapsarchieven. Door de jaren heen hebben er tientallen fusies van kleine waterschapjes plaatsgevonden. Gelukkig is er altijd veel bewaard gebleven. De

vraag is in hoeverre deze informatie interessant is voor de lezers van de Proosdijkoerier. Blom: "Ik heb eens gekeken op de website van de Proosdijkoerier en daar gezocht op het onderwerp 'water'. Er kwamen maar liefst 12 artikelen naar voren, die allemaal iets met water van doen hadden." Wie weet hoeveel lezenswaardige artikelen er nog te schrijven zijn voor de Proosdijkoerier naar aanleiding van een speurtocht in de AGV-archieven. "Er zijn allerlei publicaties over water en aanverwante onderwerpen maar het is nog veel leuker om de originele documenten te zien waarop deze publicaties zijn gebaseerd", aldus Blom. "Dan gaat de geschiedenis echt voor je leven."

Wie eens wil grasduinen in de goudmijnen van de archieven van AGV is van harte welkom! De archieven zijn tijdelijk ondergebracht in Hilversum en Naarden. Zie voor de openingstijden de website van AGV (www.hhs-agv.nl) onder Nieuws en informatie).

Aanvulling redactie:

Op de site van AGV staat ook een overzicht van bewaarde archieven. Voor het gebied van De Ronde Venen worden de volgende polders genoemd:

Eerste Bedijking 1687-1976. Toegang 1932. Omvang 4m. Lokatie: Naarden

Tweede Bedijking 1850-1976. Toegang 1934. 3,5m. Naarden

Derde Bedijking 1773-1976. Toegang 1924. 6m. Naarden

Blokland 1791-1976. Toegang 1934. 3m. Naarden

Botshol (tot 1868 Noorderpolder) 1822-1976. Toegang

1994 RAU 1992. 3m. Naarden

Groot Wilnis-Vinkeveen 1924-1976. Toegang ZJ
Plaatsingslijst 1992. 7m. Naarden

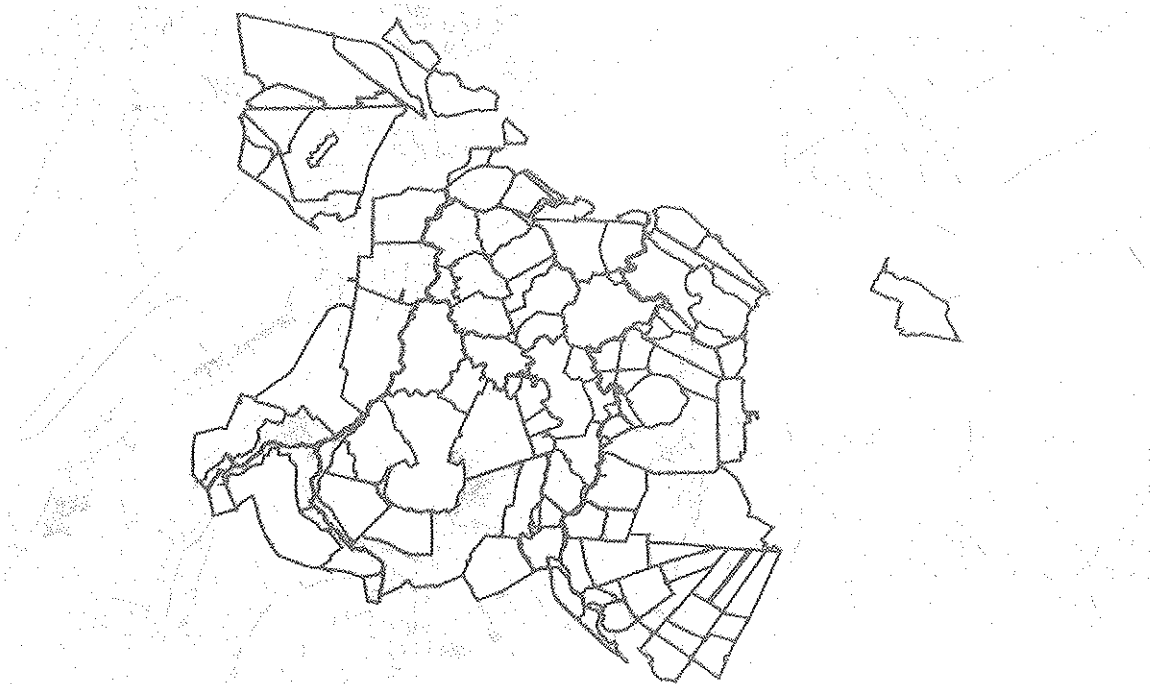
Kromme Mijdrecht 1966-1976. Toegang 1992. Plaatsingslijst BP. 1m. Naarden

Groot Westveen onder Wilnis 1745-1959.
Toegang 1970. 7m. Naarden

Groot Waterschap Ronde Veenen. 1924-1976. 24m. Naarden.

Andere in het gebied gelegen polders zijn wel genoemd, maar de omvang van de archieven is 0,0m.

Het kaartje hieronder laat de omvang zien van het hoogheemraadschap Amstel, Vecht en Venen anno 2003.

Rectificatie

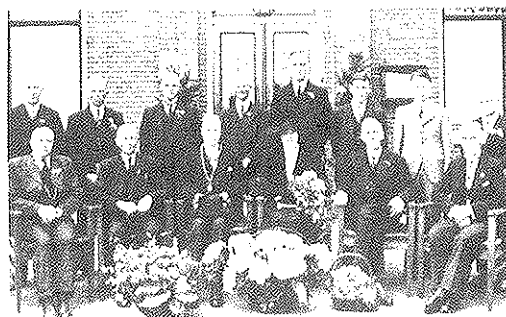
In de Proosdijkoerier van december 2002 is op bladzijde 125 een foto geplaatst van de Vinkeveense burgemeester Blom. Deze foto bereikte ons met het verzoek om de lezers te vragen wie de andere afgebeelde personen zijn. Hierop is door diverse lezers waaronder Alex Blom, de zoon van de burgemeester, gereageerd maar op een andere wijze dan de redactie had verwacht. Het blijkt namelijk dat de foto al eens eerder is gepubliceerd zodat de vraag overbodig was. Alle op de foto afgebeelde personen bleken reeds getraceerd. De oorzaak is dat deze foto ons op een andere wijze bereikte dan de vorige foto en wij er niet bij hebben stilgestaan dat die reeds eerder was gepubliceerd. Wij bieden u onze excuses aan voor dit abus.

Redactie Proosdijkoerier.

Voor degenen die nog eens willen weten wie dit waren:

v.l.n.r. staand J.Th. van Wijk; J.J. Bakker; W. Leeftang;
W. Borst; F. van Golen; H.M. van Vliet; G. van Vliet;
A. Kolenberg. Zittend v.l.n.r. L.P. Samsom; N.A. Aarsman;
burgemeester A.C. Blom; Mw. J. Blom-Kok; J. Samsom en
gemeentesecretaris J. Ekel

Foto ter gelegenheid van de ontvangst van de burgemeester

Nieuwe archiefkaart

Sinds kort hanteren alle archiefbeherende instellingen één archiefpas voor toegang tot de instelling en het aanvragen van archiefstukken. De archiefpas bevat een chip met uw persoonsgegevens, een soort digitale pasfoto, die tijdens het eerste bezoek van u wordt gemaakt en een barcode met uw registratienummer. Bij het aanvragen van de kaart moet u zich legitimeren met een Nederlands paspoort, Nederlands rijbewijs of een Europese identiteitskaart. De strikt persoonlijke kaart wordt u per post toegezonden en blijft vijf jaar geldig. Men kan de kaart aanvragen bij de gemeentearchieven van Amsterdam, Rotterdam en Den Haag, Het Nationaal Archief, het Groninger Archief, Het Drents Archief, Het Historisch Centrum Overijssel, Het Gelders Archief, Het Utrechts Archief, het Zeeuws Archief en de rijksarchieven in Noord Holland, Noord Brabant en Limburg. De pas geeft ook toegang tot het streekarchief Gooi en Vechtstreek te Hilversum

Tentoonstelling in het Veenmuseum

Van zaterdag 12 april (museumdag) tot en met 14 juni a.s. is er in het museum In de Veenen een tentoonstelling ingericht over de Tweede Wereldoorlog in De Ronde Venen. De geschiedenis van de Vickers Wellington zal daarbij een grote plaats innemen. Het museum is geopend van 14.00 tot 17.00 uur, iedere dinsdag, woensdag, donderdag en zaterdag.

Genealogie Rijk

Tijdens de nieuwjaarsbijeenkomst op 15 januari werd aan onze vereniging een prachtig boekwerk aangeboden door de heer C. Rijk. Dit omvangrijke werk werd door een broer van de heer Rijk samengesteld en ligt thans voor een ieder ter lezing in de bibliotheek van de vereniging. Hartelijk dank voor deze schenking. Het is een voorbeeld tot navolging.

Oproep uit de Utrechtse courant van 1769 (tekst is authentiek)

Op Maandag den 2 October 1769 is tusschen Loenen en Nieuwesluis weggelopen een zwart, grys gespikkeld Engelsch HONDJE, zijnde een Reutje, zeer teer van Poten, met een gebroken Staart. Die 't zelve te regt brengt by Cornelis van Veeren, Hospes aan de Niewersluis, zal twee Ducaten tot een vereering hebben, en wie een aanwyzing weet te doen, zal drie gulden genieten.

Kennelijk een zeldzaam hondje.

Aan onze leden

De laatste jaren bent u van ons gewend 'De Proosdijkoerier' te ontvangen voorzien van een omslag in kleur met artikelen opgemaakt over twee kolommen op chamois-achtig papier. Opmaak in letterschrift Times New Roman over twee kolommen begint haast traditie te worden. Afhankelijk van het aantal artikelen wordt gekozen tussen lettergrootte 11 of 12. Met lettergrootte 11 kun je meer tekst plaatsen dan met lettergrootte 12. Alleen hebben sommige lezers moeite met lettergrootte 11. In dit nummer hebben we een proef genomen met een aantal artikelen in verschillende opmaak. De meeste artikelen zijn geplaatst over twee kolommen. Eén artikel is geplaatst in één kolom een ander artikel over drie kolommen. In alle gevallen is lettergrootte 11 aangehouden. Wij vragen de mening van onze lezers. Handhaven van de opmaak zoals van ouds over twee kolommen en lettergrootte 11, of anders. Als u vindt dat het anders moet, dan horen wij graag van u. Stuur dan een e-mail naar het in de colofon genoemde redactieadres. Als u niet reageert, nemen wij aan dat u tevreden bent met de opmaak zoals voorheen.

Nb. Het bovenstaande is getypt in lettertype Times New Roman met lettergrootte 12

Nieuwe leden 4^e kwartaal 2002

Hartelijk welkom

Mw C. Strøder Waverveen
Dhr. G. Luksenburg Mijdrecht
Mw. G. Alblas Wilnis
Fam. C.L. Jagt Vinkeveen
Fam. M. van der Schraaf Mijdrecht
Fam. C. Koek Mijdrecht
Dhr. W. van der Broek Vinkeveen
Dhr. A. de Groot Wilnis
Dhr. Johan van Schie Wilnis
Dhr. J.J.C. van Beusekom Waverveen
Fam. Jac. Zaal Wilnis
Dhr. Mr. F. Kroes Mijdrecht
Dhr. Chris Woerden Uithoorn
Dhr. C.J.M. Scheenaart Kudelstaart
Dhr. R.A. Schuurs Wilnis
Dhr. E.C. Leeftang Vinkeveen
Mw. Dr. M.Burgman Maarsbergen
Dhr. Hans van Vliet Vinkeveen

maatschappelijke **betrokkenheid** vanzelfsprekend Rabobank

Kunst. Cultuur. Sport. Evenementen.

De Rabobank is er altijd bij. Midden in de samenleving. Want als coöperatieve vereniging weten wij wat samenwerken betekent. Samen werken aan gemeenschappelijke doelstellingen. Kortom: **Rabobank De Ronde Venen** is er ook voor u. Behalve financiële steun, stellen wij ook andere middelen beschikbaar. Het gaat bij ons niet alleen om bankieren. Daar waar nodig dragen wij ons steentje bij aan de leefbaarheid en duurzaamheid van de lokale gemeenschap. **Onze betrokkenheid tonen dus!**

Rabobank
De Ronde Venen
Bezoekadres:
Industrieweg 42, Mijdrecht
Postbus 23
3640 AA Mijdrecht

Rabobank
De Ronde Venen